

Nr. 1 ♦ marts 2007 ♦ 35. årg.

Søravnen

DANSK ORNITOLOGISK FORENING
LOKALAFDELINGEN I
ÅRHUS AMT

Egå Engsø
Pinsetur til Skåne

Dansk Ornitologisk Forening

Fuglenes Hus
Vesterbrogade 138-140
1620 København V
Tlf.: 33 31 44 04
Fax: 33 31 24 35

www.dof.dk
dof@dof.dk

Giro: 7 00 08 39

DOF er en landsforening for fugleinteresserede og fuglebeskyttelse med afdelinger over hele Danmark. Foreningen er stiftet i 1906.

Foreningens formål er at fremme kendskabet til og interessen for fugle og at virke til beskyttelse først og fremmest af den danske fuglefauna. Dette formål søges fremmet blandt andet ved afholdelse af møder og ekskursioner, udgivelse af et tidsskrift og andre publikationer, samt ved at arbejde for at forbedre fuglenes livsvilkår.

DOF tager del i flere aktiviteter, både i Danmark og internationalt. Fugleværnsfonden ejer og driver en række danske fuglereservater og arbejder desuden for international fuglebeskyttelse. DOF er den danske afdeling af BirdLife International.

Som medlem modtager man gratis Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift (DOFT) (2-4 hæfter pr. år) samt bladene Fugle og Natur (4 hæfter pr. år) og Fugle i Felten (4 hæfter pr. år).

Årlige kontingenter:

Husstandsmedlemskab	495 kr.
Kernemedlem	375 kr.
Junior (u. 18 år)	185 kr.
Medlem (tidl. støtte medlem)	250 kr.

Lokalafdelingen i Århus Amt

Naturcenter Sølyst
Louisevej 100
8220 Brabrand
Giro: 551 0961 (reg.nr. 1551)

www.dofaarhus.dk

DOF Århus står for alle lokale arrangementer, og alle DOF-medlemmer kan frit deltage i afdelingens møder og ekskursioner.

På sidste side finder du en liste over lokalafdelingens bestyrelsesmedlemmer og de kontaktpersoner, der repræsenterer de forskellige udvalg og interessegrupper.

Sørvæn

Ansvh. redaktør
Andreas Winding
Bogfinkevej 2,
8654 Bryrup
Tlf. 21781370
soravnen@dofaarhus.dk

Spalteredaktører
Nyheder og aktuelt: Peter Lange
Fra Felten: Morten DD Hansen
Ture og Møder: Ole Jensen

Øvrige
Aage Mogensen (DTP)

E-mail
soravnen@dofaarhus.dk

35. årgang
Nr. 1, marts 2007
ISSN 0900-1832

Sørvæn er lokalafdelingens blad, og det udsendes 4 gange årligt til alle medlemmer (undt. støtte medlemmer) i Østjylland. Medlemmer udenfor området kan tegne abonnement på bladet for kun 75 kr./ år.

Artikler til Sørvæn sendes som vedhæftet worddokument til ansvh. redaktør på adr. soravnen@dofaarhus.dk

Eventuelt tilknyttede digitale billeder må gerne sendes separat, da det letter den videre bearbejdning. Hvis der indsendes originale tegninger, fotos eller lignende, der ønskes returneret, bedes det bemærket ved fremsendelsen.

Sørvæn redigeres i PageMaker 7.0 for Windows og trykkes på genbrugspapir.

Annoncepriser:

Hel side:
kr. 350,-/nr eller kr. 1.200,-/år

Halv side:
kr. 200,-/nr eller kr. 600,-/år

Sørvæns kalender:

Nr.	Deadline	Udk. ca.
1	1. feb.	15. marts
2	1. maj	15. juni
3	1. aug.	15. sept.
4	1. nov.	15. dec.

DOF Østjylland?

Kært barn har mange navne, og lokalafdelingen må således være et kært barn. I hvert fald tyder alt på, at vi snart får navnet DOF Østjylland, som klinger mere rigtigt for alle uden for Århus.

Dette års første udgave af Søravnen spænder vidt over de forskellige aktiviteter, som foreningens medlemmer har stået for på det seneste. Lad det være en kilde til inspiration, evt. endda til et projekt, som lokalafdelingen kunne give noget støtte til - mere om det under Nyheder og Aktuelt.

Som sædvanlig er der bagerst i bladet en liste over den kommende tids ture og møder, og denne gang er listen længere end længe set. Vi går en god tid i møde, og nyd det nu gerne ved at deltage i de mange ture. Om ikke andet kan man også her let finde inspiration til egne opdagelser ud fra beskrivelserne.

En god fuglesæson ønskes I alle herfra.

Andreas Winding

INDHOLD

	Nyheder og aktuelt	4
	Fra felten	7
	Egå Engsø - en ny fuglelokalitet	9
	Standardiseret ringmærkning ved Brabrand sø	12
	Rød glente på Djursland.	17
	Referat fra ørneturen til Skåne, januar 2007	19
	Vilsted Sø og Vejlerne	22
	Fuglene i Favrskov kommune	23
	Lokalgruppen Syddjurs	23
	Pinsetur til Skåne	24
	Kalender	26
	Hvem er hvem	35
Illustrationer		
Tegninger og akvarel:		
Jens Overgaard Christensen: side 8		
Gunhild Brink: side 19, 21		
Fotos:		
Peter Nielsen: forside, 22		
Henning Ettrup: side 13, 16		
Klaus Malling Olsen: side 17		

NYHEDER & AKTUELT

Af Peter Lange

NY
H
E
D
E
R

Aktiviteter i de nye kommuner

I flere af de nye kommuner er der nu begyndt at opstå aktiviteter, i regi af lokalgrupperne. Både i Favrskov og Syddjurs er der arrangeret lokale ture (se kalenderen), og forhåbentlig kan vi også i årets løb fremlægge planer for mødeaktivitet lokalt.

Foreningens lokale kontaktpersoner, der i høj grad er de samme, som har meldt sig til at hjælpe med at gennemføre afgørelser fra kommunernes natur- og miljøafdelinger, kan ses nedenfor.

KOMMUNE	DOFs KONTAKTPERSON
Århus	Anders Horsten
Odder	Peter Lange
Skanderborg	Peter Lange
Silkeborg	Andreas Winding
Favrskov	Peter Hjeds/Svend Møller Jensen
Syddjurs	Joy Klein
Norrdjurs	Jens Bonde
Randers	Lars Tom-Petersen
Samsø	Mogens Wedel-Heinen

Hvis du har forslag og ideer til, hvad lokalgrupperne kan beskæftige sig med, så kontakt en af ovenstående, eller lokalbestyrelsen (se adresser og telefonnumre på bladets omslag).

kommune	største by(-er)(indbyggertal)	antal DOFmedlemmer	antal indbyggere	% DOF medlem
Favrskov	Hadsten(7200), Hinnerup(6900), Hammel(6500)	60	45037	0,13
Norddjurs	Grenå(14300), Auning, Allingåbro, Ørsted(1500)	66	38430	0,17
Odder	Odder(10700)	42	21469	0,20
Randers	Randers(55900), Langå(2800)	107	92984	0,12
Samsø	Tranebjerg	16	4130	0,39
Silkeborg	Silkeborg(38500), Kjellerup (4400)	108	86540	0,12
Skanderborg	Skanderborg(13760), Ry(5100), Galten, Hørning(6130)	122	55300	0,22
Syddjurs	Rønde(2400), Ebeltoft(5700), Hornslet(7000)	122	41003	0,30
Århus	Århus (228700)	511	294273	0,17
Total		1154	679166	0,17

(DOF medlemstal er pr. 01.12.2006, opl. om indbyggertal er fra kommunernes websider samt Wikipedia)-

Note vedr. antal DOF medlemmer: tallene fra Silkeborg og Favrskov er uden hhv. Kjellerup og Hvorslev kommune.

Fra fuglekigger til ornitolog

Fuglekursus for nye medlemmer af DOF og andre nye fugleinteresserede.

Vil du lære sangdroslens sang at kende? - Og rødhalsens? Hvor trækker fuglene? - Og hvorhen? Kan man se en ørn i Århus? Hvordan tæller man fuglene? Går du og undres over, hvad tallene på kikkerten betyder? - Og er du stadig et stort spørgsmålstegn, når de andre snakker om yngledragt, DOFbasen og invasionsfugle? Så kom med på begynder-fuglekursus i foråret.

Kurset vil omfatte en introduktion til feltkendetegn og sang hos de almindelige fugle, samt af DOF, vores aktiviteter, og hvad der rører sig blandt fuglekiggerne. Herunder; fugletræk, optælling af fugle og notattekniik, DOFbasen, kikkerten, fuglebeskyttelse og reservater.

Undervisningen vil hver aften være en vekslen mellem indendørs oplæg, og små ture ud i området.

Kurset foregår over 5 hverdags-aftener; tirs. 10/4, tirs. 17/4, tirs. 8/5, tirs. 15/5, tirs. 5/6, alle dage med start kl. 19.00, samt to én-dages ekskursioner, der finder sted lør. 21/4 og søn. 3/6 (starttidspunkter aftales på kurset). Undervisningen foregår på Naturcenter Sølyst, Louisevej 100, Brabrand. Underviserne er aktive fra DOF Østjylland. Kursusleder: Peter Lange (tlf.: 86950341 / mail: peterlange@dofaarhus.dk)

Kursuspris: 580 kr. (ikke medlemmer) / 530 kr. (medlemmer af DOF). Udover kursusgebyr vil der være udgifter til kørsel ved ekskursionerne. Kørslen foregår i deltagerens egne biler/underviserens biler eller lejede minibusser. Kurset arrangeres i samarbejde med FO Århus. Tilmelding skal ske til www.fo-aarhus.dk - se under kurser og foredrag, **holdnr.: 07-3580**, eller via FO Århus, Guldsmedgade 25, Århus, tlf.: 87464500.

På kurset bør du medbringe egen kikkert, blyant og notesbog, samt fuglebog. Der vil være mulighed for at låne kikkerter på Sølyst efter aftale med kursuslederen.

Tilskud til ornitologiske småprojekter?

På DOF Østjylland lokalafdelings generalforsamling d. 20. februar besluttedes det, efter forslag fra bestyrelsen, at vi også i 2007 tilbyder økonomisk støtte til medlemmernes projekter. I alt 10.000 kr. af lokalafdelingens kassebeholdning er til rådighed for medlemmernes projekter.

Har du et spændende projekt, som du mangler midler til, kan du søge om at få tildelt et beløb fra puljen.

Projektet skal opfylde flg. kriterier:

- Tilskud kan søges af DOF-medlemmer bosiddende i lokalafdelingens område.
- Projekter skal finde sted indenfor lokalafdelingens område.
- Resultatet forventes afrapporteret så vidt muligt i Søravnen.

Fristerne for at søge i 2007 er 1. juni og 1. oktober - puljen fordeles med ca. halvdelen pr. gang. Ansøgning skal ske skriftlig og tildeling/afslag meddeles skriftligt. Ansøgning skal indeholde et simpelt budget for det projekt, der søges til. Udbetaling sker på baggrund af bilag for faktisk afholdte udgifter.

Vi vil lægge vægt på at støtte projekter, der indeholder elementer af formidling til offentligheden af fuglene og DOF. Bestyrelsen forbeholder sig ret til at vælge blandt de indsendte ansøgninger og til at afvise alle ansøgninger. Ansøgning skal ske skriftligt til DOF Århus Amt, v. Peter Lange, Tujavej 16, 8464 Galten.

Med venlig hilsen

Lokalbestyrelsen

WWW.
NATURBUTIKKEN
- overskuddet går til fuglesagen .DK

Alt i fuglebøger, -cd'er og -videoer

Naturbutikken har Danmarks største udvalg af fuglebøger. Sortimentet indeholder alt fra monografier hen over de gængse felthåndbøger til lokalitetsguides fra hele verden. Skal du ud at rejse, kan Naturbutikken hjælpe med at finde den bedst egnede felthåndbog for området. Naturbutikkens bogsortiment strækker sig også over alle former for øvrige naturbøger, det være sig felthåndbøger indenfor insekter, blomster, hvaler samt øvrige pattedyr. Står du og mangler en fugle- eller naturbog, så kan Naturbutikken helt sikkert hjælpe dig.

Naturbutikken har desuden et stort udvalg af cd'er med fuglestemmer og lydbilleder, samt rejse- og feltbestemmelsesvideoer.

På gensyn i Naturbutikken!

NATURBUTIKKEN • VESTERBROGADE 138A • 1620 KØBENHAVN V • TLF: 33 31 85 63

Fra Felten

Af Morten DD Hansen

November - februar.

Så er Eders indsendte modarbejder tilbage med endnu en dugfrisk Fra Felten, der omhandler alt med fjer på, der i perioden november-februar er blevet observeret i det nu hedengangne Århus Amt. Vinteren er en lidt sløj periode, der primært gør sig bemærket med vand- og rovfugle, hvorimod de sjove småfugle desværre har for vane at flyve uden om amtet. Det kunne da ellers være hyggeligt med en sortstrubet drossel i Uniparken, men her vi må nøjes med korttåede træløbere.

15/2 sås 75 gråstrubede lappedykkere ved Lystrup Strand – en pæn sjat. Mallebukker var endnu engang repræsenteret med 14/11 3 N Fornæs samt 7/2 1 Sletterhage. Periodens største tal af suler var 13/2 275 Anholt. En enkelt rørdrum sås ved flere lejligheder ved Brabrand Sø, og en sølvhejre 12/1 ved Egå Engsø var en fin indvielse af denne super-lokalitet. Op til 25 pibesvaner sammesteds i november er pænt. Seks tundrasædgæs sås ved Demstrup Vase 2/1, og intet mindre end 8 kortnæbbede gæs holdt til ved Besser 6/2, og på samme lokalitet var den sædvanlige sortbugede knortegås var på plads perioden igennem. Den rødhovedede and ved Sortesø var ligeledes standfast i perioden, men med sådan noget mildt vintervejr ville det næsten være mærkeligt andet! En enkelt han af kongeederfugl trak forbi Fornæs 16/2 – dejligt! 15 små skalleslugere ved Stubbe Sø 17/12 var periodens maximum.

Der blev set usædvanligt mange røde glenter rundt om i amtet, flest 29/1 3 Kolindsund. De overvintrer tilsyneladende i stigende grad – husk nu at meddele, hvis I finder overnatningspladser! Havørn er efterhånden lidt af en banalitet med daglige obs. fra Midtjylland; men en max-forekomst på 4 ved Klostermølle er alligevel værd at notere! En enkelt vinter-rørhøg bemærkes, nemlig en stationær 1k-fugl i månedsskiftet november-december ved Brabrand Sø. Nu er det her ikke lokalrapportens nåleøj, men med mindre man kommenterer vinterfund af rørhøg, kommer de ikke med! To kongeørne er stationære ved Eskeplet, så nu

behøver man ikke længere drøne til dyreparken i Lille Vildmose for at se kongeørne i Danmark. En lærkefalk fra Salten Langsø d. 4/11 er på kanten af SU.

Tretten trætte traner trak sydover ved Tåstrup Mose 9/12 – Vejlerfuglene holder efterhånden længere og længere ud. Kalø Slotshalvø er god til forvirrede klirer; denne gang er en sortklire blevet set såvel 26/12 som 19/2. En sen tinksmed var 2/11 Årslev Engsø, og 75 stenvendere på Bosserne 16/2 er immervæk en del. En 1k mellemkjove trak nord ved Grenå 26/11, en meget sen almindelig kjove sås fra Anholt-færgen 4/12, og endelig var der storkjove ved Fornæs 14/11 samt ved Bønnerup Strand 3/2. Sorthovedet måge sås 5+7/11 ved Fornæs – helt sikkert to forskellige fugle, så det er jo nydeligt! Vinter-sildemåger er en uorden, og med mindre alder og omstændigheder beskrives, holder vi os normalt langt fra dem: De to "godkendte" er i dette tilfælde 14/11 Randers Havn samt 5/2 Brabrand Sø. En særdeles velbeskrevet middelhavssølvmåge er set på Århus Havn perioden igennem, hvorimod kaspisk måge kun er set 15/11 sammesteds. 16/2 sås 2000 rider på Anholt. 19/11 sås en splitterne ved Elsegårde Strand, og dagen efter kiggede måske samme fugl forbi Issehoved. Det er sent. En stationær lunde ved Studstrup-værket 17/12 til 22/1 var meget populær.

Vinter-hulduerne ved Skindbjerg toppede med 3/1 22. En umanerlig stor flok ringduer, nemlig intet mindre end 40.000 fugle passerede Århus

den 18/12, muligvis et resultat af kollektiv overnatning og en mængde olden i skovbunden. Det er altså mange duer! 18000 overflyvende fugle i Skejby den 19/12 må være samme fænomen. Mosehornugler er set ved Sødringholm, Kolindsund, Hornbæk Enge samt Sminge Sø. 15/2 sås 13 bjerglærker ved Eskeplet – det er færre, end der var tidligere! 17/11 trak en landsvale over formanden i Stjær, men dette fund blegner dog ved siden af 2 og senere 1 overvintrende fugl i en svinestald i Karlby – fundet i øvrigt behørigt TV2-dokumenteret. Det er lidt sjovt. Hele 15 bjergpibere 9-16/2 i vestenden af Brabrand Sø er rigtig mange. Det er 9 bjergvipstjerter i Funder Ådal 13/1 også! Hvide vipstjerter om vinteren er usædvanligt, men denne gang er der en hel håndfuld, flest 6/2 3 Brabrand – overvintrer også indendørs i gartneri! Periodens største flok af silkehaler var 3/1 800 Tangkrogen. En husrødstjert sås 16/12 Randers Havn. Masser

af sangdrosler, misteldrosler, munke og gransangere må vi jo vænne os til, bemærkes må dog lige 3 munke i Højbjerg 17/12 og på Anholt 23/1. Det er usædvanligt store vinterantal. Ravnene flokkes på Djursland – max. blev 191 til overnatning ved Maria Magdalene den 13/1. Mindst 100.000 kvækerfinker sås i Svenstrup d. 21/11, og samme antal er skønnet ved Låsby d. 1/2. Oldenår er kvækerår. 3/12 trak 1350 grønsiskener forbi Øer, og samme dag sås 655 trækkende ved Sødringholm. Sjovt tidspunkt. Der var pænt med tornirisker i Midtjylland, flest 18/12 32 Gudenåen v. Resenbro. 16/2 var der stadig 18 fugle ved Gammel Rye. Periodens max. af snespurve blev 8/2 200 Kolindsund, og det blev de sidste ord i denne omgang, hvor der i skrivende stund ligger en halv meter her på Djursland, og der endog er bomlærke på foderbrættet!

Egå Engsø

– en ny fuglelokalitet ved Århus

Af Henning Ettrup

Efter flere års forarbejde blev den 20. oktober 2006 indviet en ny fuglelokalitet i Århus. Der var forud udkrevet en konkurrence om, hvad den nye så skulle hedde, og meget naturligt valgtes navnet Egå Engsø, da Egåen løber gennem den.

Egå Engsø ligger i den nordlige del af Århus mellem Risskovs industri kvarter og Lystrup. Lystrupvej danner den østlige afgrænsning, mens Grenåbanens dæmning danner grænsen mod vest. Søen får en størrelse på ca. 100 ha omgivet af 60 ha eng/sump, samlet altså lidt mindre end Årslev Engsø (210 ha), der blev indviet i foråret 2003.

Forhistorie.

Som for så mange andre naturgenopretningsprojekter, er forhistorien den samme:

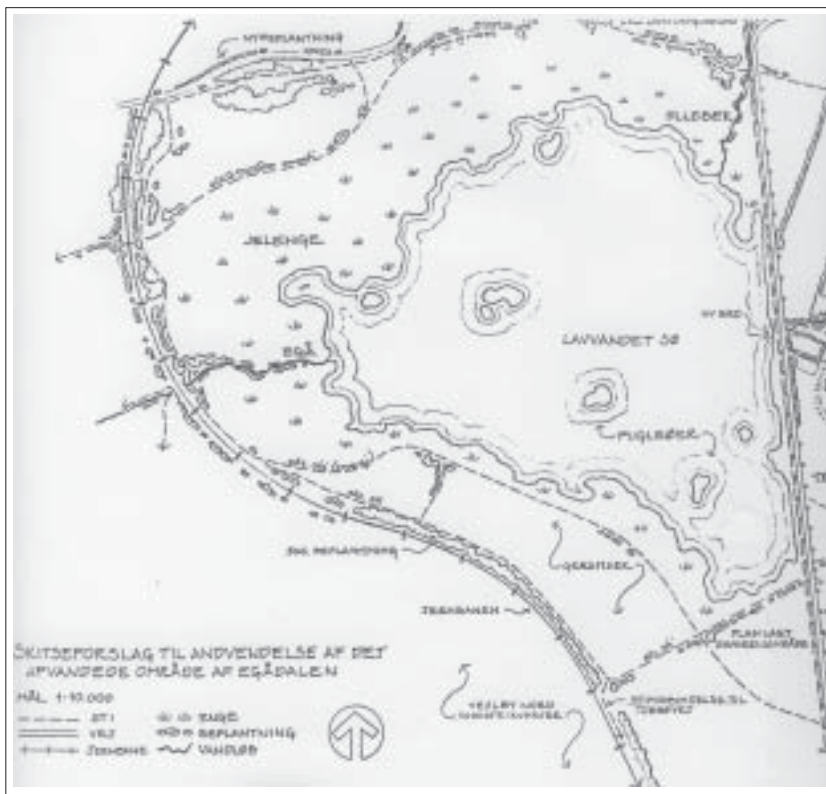
Området blev afvandet af Hedeselskabet i perioden 1952-56 for at indvinde mere landbrugsjord i dette tilfælde begrundet med sikring mod oversvømmelser af engene i forbindelse med højvande i Århus Bugt.

Siden har området ved hjælp af to pumper været tørlagt med henblik på anvendelse til almindelig landbrugsdrift. Af flere årsager, er det nu blevet aktuelt at ændre på forholdene.

Området har efterhånden mistet sin landbrugs-mæssige værdi, da byen vokser stadig tættere omkring ådalen, ligesom den nye motorvej på nordsiden til Djursland afskærer forbindelsen til de øvrige landbrugsarealer i området. Ved at opgive dyrkningen her og oversvømme arealerne reduceres også landbrugets nærings-saltbelastning af Århus Bugt. Endelig kan motorvejen få klaret sin afvanding via regnvandsbassiner til området.

Idéen til søen er ikke helt ny, for allerede i 1988 blev der udarbejdet et skitseforslag på Park- og kirkegårdsforvaltningens tegnestue (Brooks 1988), der havde besøg af en amerikansk landskabsarkitekt-studerende. Han fik til studieop-gave at udarbejde et forslag til et rekreativt område i den tidligere afvandede del af Egå-dalen. En del af dette projekt var den nu etablerede Egå Engsø (figur 1). Der skulle altså

gå næsten 20 år inden den blev til virkelighed, men den har til gengæld været værd at vente på!

Figur 1 nedenfor: Forslaget til hvordan Tim Brooks mente Egå Engsø ville tage sig ud. Banesporet er til venstre, mens Lystrupvej er den rette linie til højre i billedet.

Projektet var tæt på at blive forhalet/kuldsejlet, fordi lystfiskerne truede med at anke første forslag til projektet. Det gik ud på at fjerne digerne ved at skubbe dem ud i kanalen (Egåen), hvilket lystfiskerne anså for at være ødelæggende for bestanden af vandrende fisk (ørreder). Smolten ville blive ædt af andre rovfisk på deres vandring. For at undgå videre diskussion enedes man om at bevare den i sin tid gravede Egåkanal, som en strømmende til fiskene, så de kan svømme ugeneret gennem Engsøen.

Indvielsen

At projektet er populært vidner det store fremmøde ved indvielsen om. Vel omkring 1.000 interesserede var mødt frem fredag den 20. oktober om eftermiddagen for at høre talerne og se resultatet.

Selv om søen endnu ikke var fyldt med vand, havde mange fugle allerede indfundet sig for også at deltage i festlighederne. I flæng kan nævnes Krikand, Vibe, Pibeand, Blå Kærhøg, Stillits og Lille Lappedykker. Og allerede de følgende dage med stigende vandstand kom endnu flere til (se tabel 1).

Når I læser dette, skulle stien rundt om søen gerne være etableret og fugletårnet på sydsiden opstillet. Vi kan så håbe på, at der på et tidspunkt også bliver bygget et tårn på nordsiden.

Fuglelivet

Vil man have en idé om, hvordan fuglelivet vil udvikle sig i området kan man blot se på Årslev Engsø. Man kan endda forvente sig endnu mere, da Egå Engsø ligger tættere på kysten, der er mange fugles foretrukne ledelinie under trækket.

Art	Antal	Art	Antal
Lille Lappedykker	11	Musvåge	2
Fiskehejre	11	Tårnfalk	3
Knopsvane	21	Agerhøne	6
Pibesvane	19	Grønbenet Rørhøne	1
Sangsvane	386	Blishøne	10
Grågås	14	Vibe	130
Canadagås	17	Alm. Ryle	2
Gravand	5	Dobbeltbekkasin	12
Pibeand	508	Tinksmed	1
Knarand	1	Hættemåge	1100
Spidsand	3	Sanglærke	5
Krikand	700	Skær-/Bjergpiber	1
Gråand	670	Bjergvipstjert	2
Skeand	1	Hvid Vipstjert	1
Taffeland	49	Rødhals	1
Troidand	39	Allike	400
Hvinand	37	Stær	4000
Lille Skallesluger	1	Stillits	75
Blå Kærhøg	3	Bjergirisk	35
Spurvehøg	1	Rørspurv	1

Tabel 1. Oversigt over fugle indmeldt til DOFbasen den 1. måned efter indvielsen af Egå Engsø (periodens max. antal)

At dette er rigtigt, har vi fået en forsmag på allerede denne første vinter, hvor der allerede nu har indfundet sig et stort antal svaner, gæs og ænder i søen.

Vandstanden i Engsøen vil være mere varierende end i Årslev Engsø, fordi vandføringen i Egåen er meget mindre end Århus Ås/Lyngbygårds Ås vandføring. Det vil især kunne opleves i sommerperioden, hvor Egåen i perioder kan have meget ringe vandføring. I sådanne perioder vil vandstanden falde i søen. Det bliver spændende at følge, hvad det resulterer i.

En anden forskel på de 2 engsøer er, at der ikke vil være jagt i Egå Engsø, mens der er lystig jagt i Årslev Engsø. Man vil formentlig derfor opleve, at fuglene i Egå Engsø vil virke mere uforstyrrede og raste længere i området – ja måske fugle fra Årslev Engsø ligefrem vil søge til den fredeligere Egå Engsø når jagtsæsonen går ind.

Blot for at give en idé om, hvilke fugle man vil kunne se i Egå Engsø i fremtiden, har jeg sammenstillet de observationer, som er indrapporteret til DOFbasen den første måned efter indvielsen den 20. oktober.

Det skal bemærkes, at mange af vadefuglene allerede er passeret i september på gennemtrækket, hvorfor de ikke optræder i tabellen. Men mange forskellige vadefugle har dog allerede under etableringsfasen besøgt søen (tabel 2). Så mon ikke de ses igen under forårstrækket?

Art	Art
Strandskade	Dobbeltbekkasin
Lille Præstekrave	Stor Regnspove
Stor Præstekrave	Sortklire
Islandsk Ryle	Hvidklire
Krumnæbbet Ryle	Svaleklire
Alm. Ryle	Tinksmed
Brushane	Mudderklire

Tabel 2. Vadefuglearter registreret i Egå Engsø under etableringsfasen i efteråret 2006.

Fremtiden

For at området også kan få værdi for engfuglene er det vigtigt, at der etableres græsning på engene rundt om søen for at undgå tilgroning. Men det er jo heldigvis også en del af projektet – i hvert tilfælde på papiret. Måske græsningen kan blive realiseret som et græsnings-lav, hvor lokale kan have andel i et stykke kvæg?

Var det ikke også en idé snarest at få etableret en Caretaker-gruppe til at følge udviklingen i søen? Kontinuerlige optællinger vil samtidig kunne være med til at give kvalificerede bud på, hvordan søen og dens omgivelser plejes, så fuglenes tarv i videst muligt omfang tilgodeses – ikke mindst for at de besøgende får de bedst mulige naturoplevelser på turene rundt om den nye sø.

Litteratur.

Brooks, T. 1988: Retableringsforslag for det afvandede område i Egådalen. Park- og Kirkegårdsforvaltningen. Internt notat.

Standardiseret ringmærkning

ved Brabrand Sø.

Af Henning Ettrup, Morten Jenrich Hansen,
Stephan Skaarup Lund & Svend Møller Jensen

Ved Brabrand Sø har Danmarks Ringmærkerforening i foråret 2006 startet et projekt med ringmærkning af fugle efter en standardiseret metode (Constant Effort Site (eller CES)). CES er udviklet gennem 1980'erne i England og er siden blevet udbredt til den meste af Europa, og antallet af lokaliteter stiger for hvert år. Danmark er kommet sent med, og i 2004 blev den første danske lokalitet oprettet (Drachmann 2004). Kort fortalt går metoden ud på at ringmærke ynglefugle og ungfugle på en udvalgt lokalitet. Det overordnede formål med CES er at få et mål for de almindelige ynglefugles overlevelse og ungeproduktion. Oplysningerne, der indsamles herved, kan benyttes som supplement til de forskellige andre bestandsanalyser, som foretages.

Metode

CES går ud på at ringmærke så mange af de stationære ynglefugle og deres afkom som muligt efter et fastlagt system, hvor der mærkes med et konstant antal net-meter i fastsatte perioder sommeren igennem. Analyser af de indsamlede data kræver, at der mindst fanges 200 forskellige fugle årligt. Antallet af net, der benyttes, skal derfor tilpasses en fangst på mindst dette antal. Yderligere skal lokaliteten være tilnærmelsesvis stabil gennem længere tid, således at vegetationsudvikling ikke er årsag til mulige ændringer i bestandene.

Som lokalitet er valgt et rørskovsområde ved Stavtrup på sydsiden af Brabrand Sø, hvor der mærkes med 10 net á 10 meter. Det mærkes 12 gange i løbet af sommeren, én gang i hver 10-dages periode startende i første uge af maj til udgangen af august (tabel 1). Der mærkes 6 timer ved hver fangstdag og kun under gunstige vejrforhold. Fangsten påbegyndes med åbning af nettene ½ time før solopgang.

Resultater

Den første fangst på lokaliteten blev gennemført den 4. maj og sidste fangst blev foretaget den 22. august. Der blev fanget i alt 406 fugle fordelt på 332 forskellige individer. Af de fangede fugle var der syv fugle, som blev aflæst, da de allerede var ringmærket i forvejen. En af disse var en Pungmejse mærket i Spanien, mens de øvrige seks var ringmærket ved søen de forudgående år, heraf en Rørsanger mærket for 7 år siden.

Periode	Dato	Sol op*
1	1/5-10/5	5.28
2	11/5-20/5	5.09
3	21/5-30/5	4.52
4	31/5-9/6	4.38
5	10/6-19/6	4.32
6	20/6-29/6	4.34
7	30/6-9/7	4.44
8	10/7-19/7	4.56
9	20/7-29/7	5.11
10	30/7-8/8	5.28
11	9/8-18/8	5.46
12	19/8-28/8	6.06

Tabel 1: De 12 forskellige 10-dagesperioder indenfor hvilke der skal fanges i forbindelse med CES.

* Tidspunkt for solopgang er registreret midt i perioden.

Fangsten er fordelt på 21 arter (tabel 2) med Rørsanger som den hyppigste art efterfulgt af Rørspurv.

Der blev fanget stort set lige mange voksne (204 fugle) og ungfugle (202 fugle). Det svarer til, at der blev fanget 0,57 fugle pr. net/time. Der var 71 genfangster af voksne og blot 3 genfangster af ungfugle. Ses bort fra genfangsterne blev der altså fanget 133 forskellige voksne og 199 forskellige ungfugle.

ART	ANTAL
Rørsanger	188
Rørspurv	86
Blåmejse	33
Sivsanger	31
Musvit	22
Gransanger	8
Pungmejse	6
Grønirisk	5
Skægmejse	4
Tornsanger	4
Græshoppesanger	3
Skovspurv	3
Havesanger	2
Kærsanger	2
Løvsanger	2
Solsort	2
Gråsisken	1
Gærdesmutte	1
Jernspurv	1
Rødstjert	1
Sumpmejse	1

Tabel 2. Oversigt over fordelingen af de 406 fangede fugle (incl. genfangster).

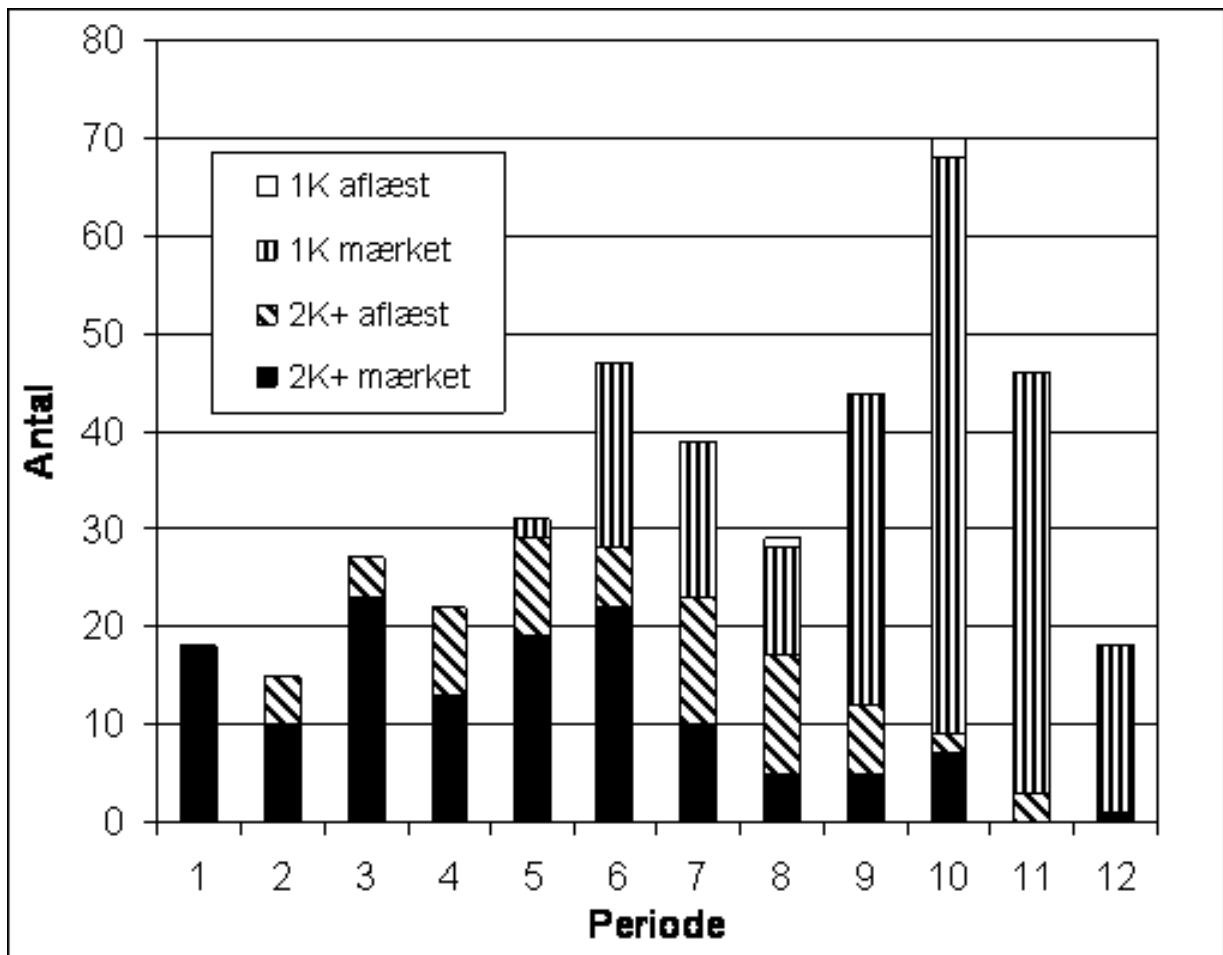
Fangsterne i de forskellige fangstperioder faldt meget forskelligt ud, varierende fra 15 til 70 fugle. Ikke overraskende lå perioderne med det højeste antal fangede fugle efter midten af juni (periode 6), hvor ungerne flyver fra reden (figur 1).

De i perioden 74 genfangede fugle fordeler sig på 44 forskellige individer. Af disse blev 17 fugle fanget mere end én gang. Frekvensen af genfangsterne fremgår af figur 2. Der blev genfanget flest i første halvdel af juli måned (periode 7 og 8), hvor fuglene var aktive med fødesøgning til opfostring af ungfuglene.

Det har været muligt kort at præsentere et par eksempler på, hvad der er opnået ved det første års gennemførelse af CES ved Brabrand Sø. Eksemplerne omfatter de to arter som har været dominerende perioderne igennem.

*Ringmærkerne på morgenfangst.
Foto: Henning Ettrup*

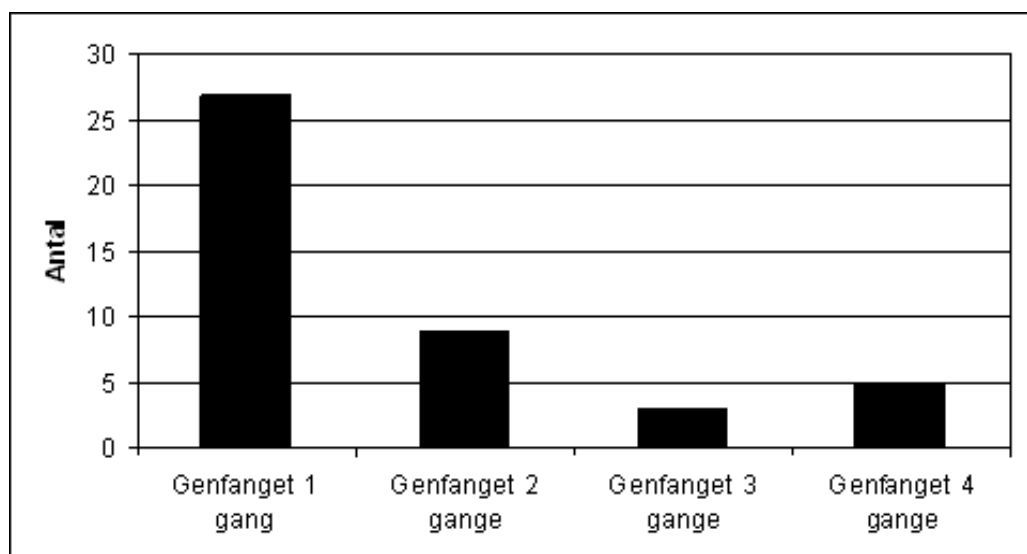

Figur 1. Fordeling af fangster på periode (se tabel 1) og efter alder (n=406)

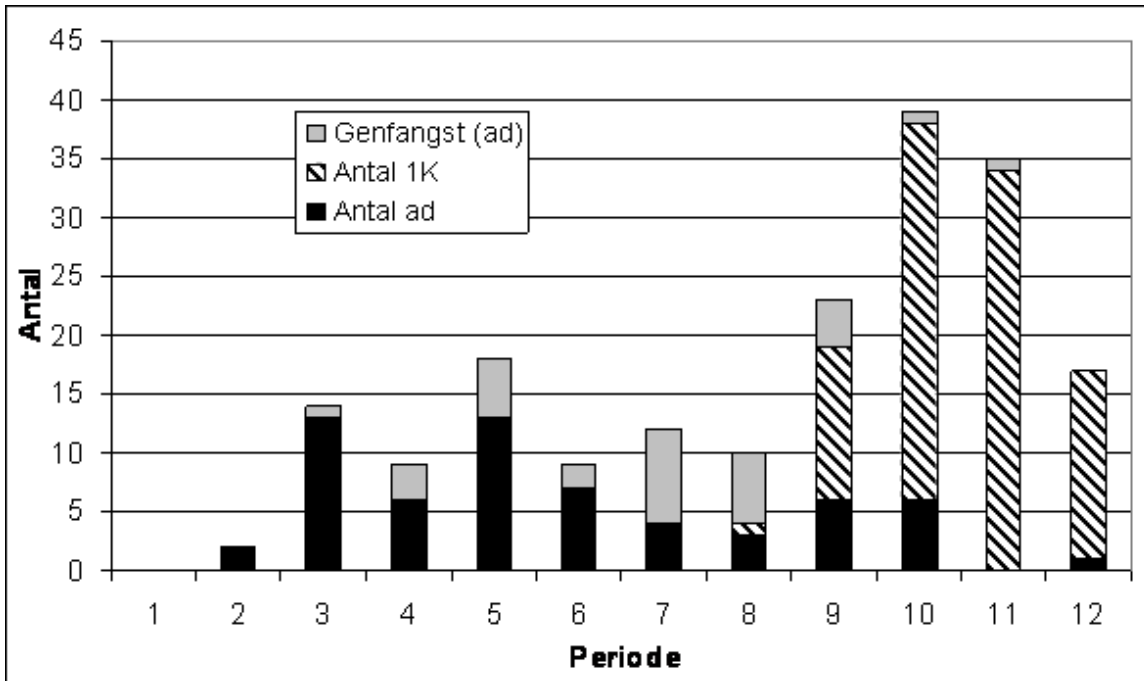
Rørsanger

Rørsanger var den hyppigst fangede med i alt 188 individer (inkl. 31 genfangster). Fordelingen fremgår af figur 3. De første indfandt sig ved 2. fangstrunde midt i maj. Fangsten er relativt stabil gennem forsommeren og helt hen til sidst i juli. Her sker der en voldsom stigning, da ungfuglene begynder at dukke op. Allerede efter første uge af august forlader ynglefuglene området, mens ungfuglene bliver lidt længere, ligesom der formentlig sker et gennem-træk af fremmede fugle.

Af de ringmærkede Rørsangere var de 61,1 % (96 af 157) ungfugle. 19,7 % (31 fugle) blev fanget mere end én gang i undersøgelsesperioden.

Figur 2: Frekvensen af de 74 genfangster

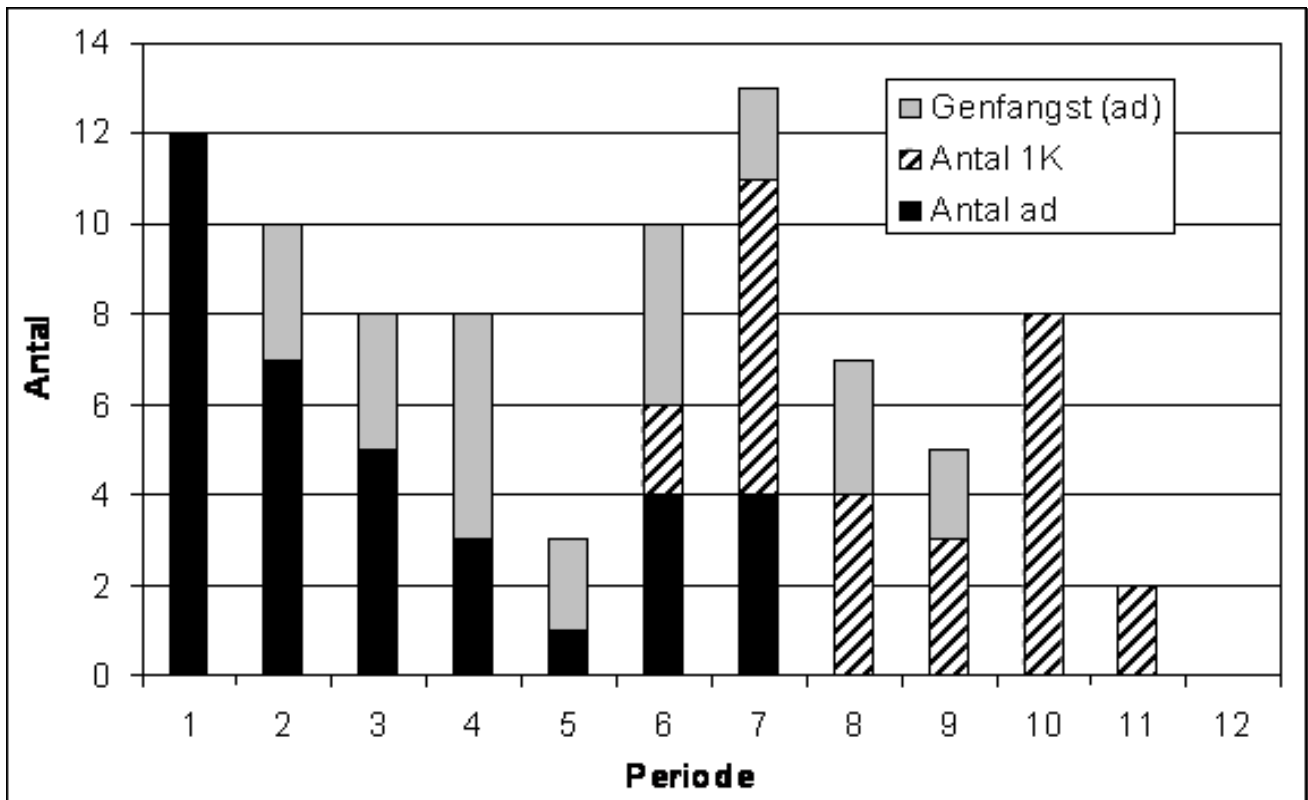

Figur 3: Fordelingen af Rørsanger i forbindelse med sommerens fangst (n= 188).

Rørspurv

Rørspurven fanges mere uregelmæssigt gennem perioden end Rørsangeren og den er ankommet til undersøgelsesområdet inden fangsterne påbegyndes. En del af Rørspurvene forlader tilsyneladende selve ynglepladsen endnu tidligere end Rørsangeren – sikkert for at søge føde andre steder end i den ensformige

rørskov. De voksne fugle er således borte inden indgangen til august, mens de fleste ungfugle har forladt området efter første uge i august. Af de ringmærkede Rørspurve var 41,9 % (26 af 62) ungfugle, mens det tilsvarende var ca. 61 % hos Rørsangeren. Der blev genganget 38,7 % (24) af Rørspurvene.

Figur 4: Fordelingen af Rørspurv i forbindelse med sommerens fangst (n=86).

Diskussion

Constant Effort Sites ved Brabrand Sø er med i et forsøg på at starte et større antal lokaliteter i Danmark hvor der ringmærkes efter den internationale standard. Den første lokalitet herhjemme, hvormærkningen gennemføres efter disse principper, er startet i 2004 i Dybendal i Midtjylland (Drachmann 2004). I 2006 var der for første gang flere lokaliteter med, og Brabrand Sø udgør altså den ene af de nu 4 lokaliteter.

Selv om der kun er ringmærket én enkelt sæson foreligger allerede nogle få resultater. Det må således formodes, at en del af de fugle, der fanges i starten (primo maj) er gennemtrækkende fugle, da en del af disse ikke senere aflæses.

Det antages ud fra antallet og fordelingen af aflæsningerne, at ungfuglene forlader området kort tid efter udflyvningen fra reden. Der er således blot 3 genfangster af ungfugle mod 71 af voksne. Det betyder også, at en del af de senest fangede ungfugle sandsynligvis er gennemtrækkende og ikke lokale fugle.

Samtidig antages det, at de gamle fugle forlader ynglelokaliteten umiddelbart efter overstået yngel. Det ses af, at antallet af ringmærkede og aflæste gamle fugle begynder at aftage allerede fra slutningen af juni (periode 6, se figur 1).

Vi forventer, at der med et fast antal lokaliteter – og gerne flere end i dag – vil kunne bidrages til at øge vores viden om de almindelige danske ynglefugles trivsel og samtidig bidrage til det fælles europæiske projekt, som de danske fangstresultater tilgår.

Pleje

En af betingelserne for at man kan sammenligne fangsterne fra år til år er at lokaliteten, hvor der mærkes, ikke ændrer karakter over den tid projektet løber. Ved Brabrand Sø er valgt et sted domineret af tagrør – dog med indslag af pil og enkelte birk. Før opstarten, var der foretaget fjernelse af pil i dele af området. Det er derfor vigtigt, at der ved opstarten af hver sæson foretages nedskæring af de piletræer, som sætter nye skud.

Litteratur

Drachmann, J. 2004: Standardiseret fangst af ynglefugle i Dybendal, Salten Langsø Skovdistrikt 2004 (afrapportering til Salten Langsø Skovdistrikt).

BTO: Guidelines for Constant Effort ringing in Europe. <http://www.bto.org/ringing/ringinfo/ces/index.htm>

*En af Skægmejserne fanget i forbindelse med projektet.
Foto: Henning Ettrup*

Rød glente på Djursland

Af Peter Hjeds

Rovfuglegruppen vil i år forsøge at sætte fokus på rovfuglene i vores landskab. Vores miljøminister har indgået en aftale, der vedrører bl.a. den røde glente, og den plan vil vi gerne følge op på.

I aftaleteksten hedder det:

"Der arbejdes i den kommende 3-årsperiode videre på at gennemføre ,Handlingsplan for den røde glente's indsatspunkter. Handlingsplanen blev udarbejdet af DOF, Skov- og Naturstyrelsen og andre relevante parter i 2005. DOF udarbejder til 2007 en plan for optælling af rød glente i Danmark og opretholder et netværk af lokale frivillige ornitologer til overvågning af glentebestanden".

Selvom bestanden af rød glente i de seneste år har været stabil eller svagt stigende, er glenten fortsat en sjælden ynglefugl i den danske natur. Den nye handlingsplan peger på områder, hvor man kan beskytte glenten mod f.eks. forstyrrelser og forgiftninger. Den vil også give mere viden om glenten og dens levesteder for at sikre, at indsatsen bliver optimal.

Den røde glente. Bemærk den smukke røde farve på brystet delyse vingefelter og især den kløftede hale, som er det vigtigste kendetegn for glenten. Vingefang er 145-165 cm. og længden 61 cm.

Foto: Klaus Malling Olsen

Læs planen i sin helhed her: http://www.skovognatur.dk/Udgivelser/2005/roed_glente.htm

Som man ser af nedenstående Danmarkskort er der brug for mere viden om den røde glente især i vores landsdel. Og det er det, vi blandt andet vil sætte mere fokus på. Djursland indeholder mange og varierede naturtyper, som giver mulighed for, at mange rovfugle kan raste og yngle. Om foråret er mange rovfugle på træk, og samtidigt har en del fugle etableret sig på ynglepladserne, så det kan være vanskeligt at skelne.

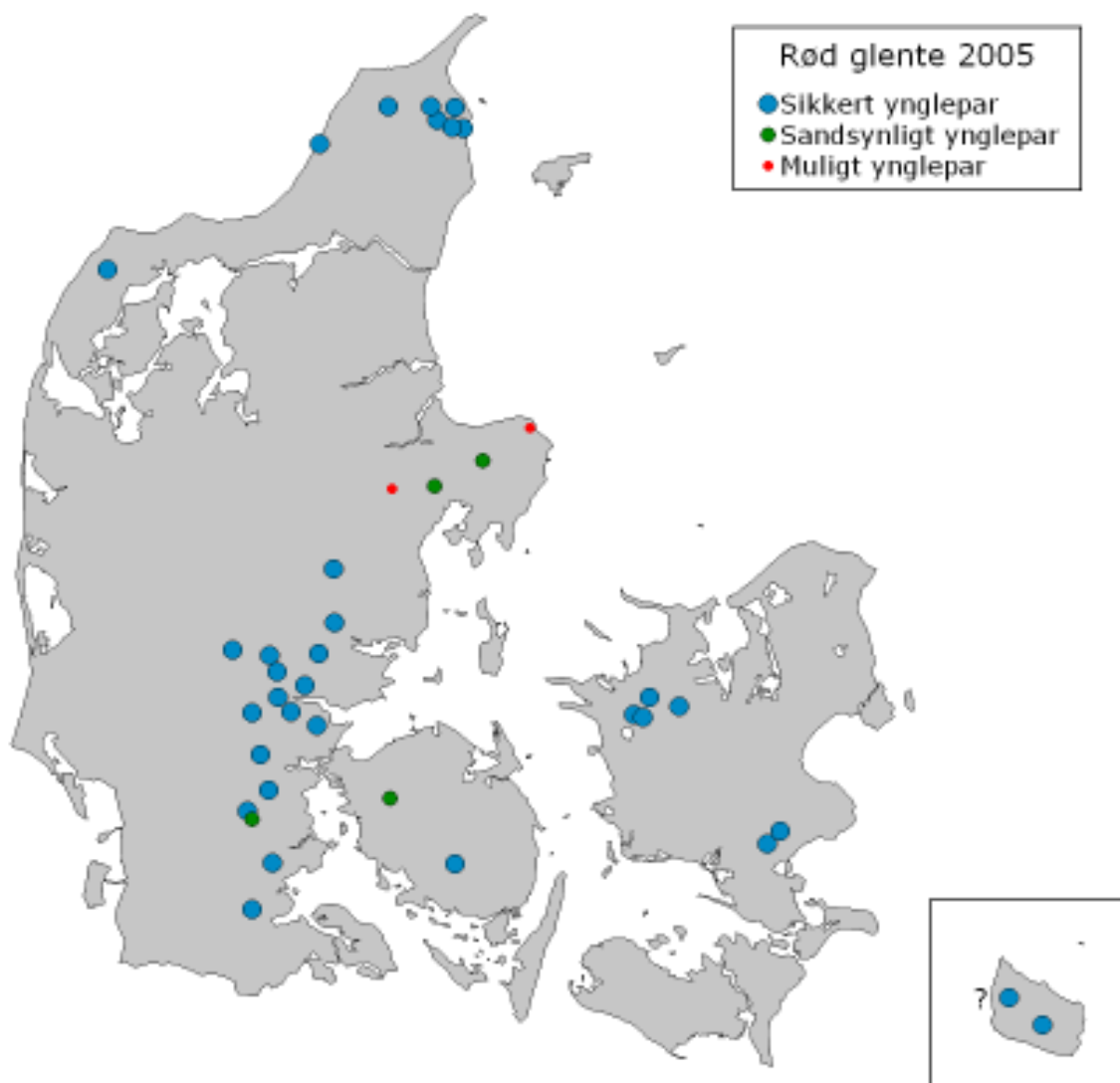
Fra naturens hånd er rovfugle som hovedregel meget sårbare overfor forstyrrelser af enhver art, så man skal naturligvis betragte fuglene på god afstand, f.eks. fra offentlig vej, så medbring meget gerne teleskop og/eller som minimum kikkert. Erfaringer viser at blot få utilsigtede besøg ved rede-stedet om foråret kan forårsage mislykket yngel. Så meget bedre er det at søge

at konstatere via kikkert/teleskop, om glenter holder sig stedfast over en bestemt skovpart. Især tiden omkring etablering af reden i ugerne omkring 1. april er af særlig interesse, for her er fuglene særligt aktive. Senere vil der normalt være mere roligt omkring redestedet, idet hunnen ruger, og hannen søger føde, som han af og til bringer til hunnen.

I sæsonen 2006 blev i det "gamle" Århus Amt registreret 5 sikre glentepar og 4 mulige par og der kom fem unger på vingerne. Vi er meget interesseret i at høre fra folk som kunne tænke sig på den ene eller anden måde at bidrage i arbejdet for at øge vores viden om glentens yngleudbredelse.

Ring eller skriv gerne til undertegnede for nærmere oplysninger

Peter Hjeds, mobiltf. 22 87 55 87 eller mail PeterHjeds@hotmail.com.

Referater & kommende ture

Referat fra ørneturen til Skåne, januar 2007.

Af Gunhild Brink & Peter Hjeds

En „ørnetur“ til Skåne, fredag-lørdag-søndag d. 26., 27. og 28. januar, midt i „vinteren“. Vi var 23 deltagere, blandet fra Odense og fra Århus - incl. fire børn (to af hver!) - et dejligt ungdommeligt indslag blandt de oplinede teleskoper. Søernes is-beskaffenhed og is-tykkelse blev afluret, snebolde knuget, de selv rullede ned ad bakkerne - lune bemærkninger krydrede voksensnakken. I bus til et godt lille vandrerhjem i Blentarp, ca. midtvejs mellem Malmø og Simrishamn.

Allerede på Øresundsbroen bemærkede man en flok snespurve, men på svenskesiden var det især glenterne, der i første omgang trak - og de var der, så rigeligt endda, i en del sne og frisk kulde, letgenkendelige glenter, med de flotte rødlige farver, den kløftede hale, der svirpede, og de lange vinger.

Lørdag lagde vi ud, klædt i lag-på-lag, i flot solrigt vejr, let frost og en smule vind, med en dejlig gåtur omkring Søvdesjøen, et sted for lille korsnæb. Lidt senere til Snogeholm - en enkelt

sangsvane. Ellestadsjøn med flere små øer og en ganske synlig ørnerede. Krageholmsjøn - ca. midt på dagen stiledede vi mod et bakkedrag/vådområde Sillesjø - der var en god del svenske fuglekiggere i samme ærinde: Skulle vi være heldige at få kejserørnen at se? Ikke denne gang, men undervejs ved de svenske herligheder så vi jo glenterne og både havørn og kongeørn - kæmpefugle, i flugt eller snarere drilleri med musvåger og ravne, der syntes så små... Desuden fjeldvåge, en rigtig tæt kvækerfinkeflok i et skovbryn. Spurvehøg, blå kærhøg, de mindre (skov-) fugle som fyrremejse, sumpmejse, flagspætte, træløber, grønirisk, sjagger og kernebider. Hejrer og ænderne; hvinænder, skalleslugere, krikænder, pibeænder og så lille lappedykker. En enkelt vandstær lod sig også se.

Dagen sluttede rigtig flot ved Fyledalen, nogle km NØ for Tomelilla. Det minder om Gudenådalen, men meget større. Det nærmede sig solnedgangstide, og glenterne der skulle „gå til ro“. I Fyledalens sne; himlen, dal og skov fik efterhånden den flotte

blåviolette vinterfarve. 3 flyvende sædgæs, en sortspætte i flugt, og der kom de så - 10, 20, flere glenter kredsede over skoven, en sværm der sejlede rundt lige før de går til ro. Det var flot! For mange af os deltagere turens højdepunkt - og her begyndte kulden også at bide.

Søndag, hjemtursdag, begyndte ganske modsat lørdag med blæst, og gråtunge regnskyer, der hang over landskabet. På vejen mod vest og hjemad kørte vi lige hen til Søvdesjøn nok en gang; her fouragerede en lille travl grønssiken rundt få meter fra os. Op til naturreservatet Vombsjøen, og Krankesjøn (store vådområder), hvor vi så turens noget nær eneste grågåseflok - plus mågerne. Sikke et vadefugleliv, der må være her ved forårstide!

På vores fugle/ørnetur så eller hørte vi i alt 72 arter. Se tabellen på næste side.

Sverige er en fugletur værd; her er rent, og her er god plads!

Alt i alt en rigtig fin tur. Tak for turen!

UDLEJES:

BOGPETERS HYTTE

Fuldmuret sommerhus til helårsbrug
beliggende midt i **Fugleværnsfondens** reservat ved **Stubbe Sø** på Djursland.

Huset ligger naturskønt i en lysning i skoven med direkte adgang til søen.
Det er på 80 m² med plads til 6 personer i to soverum.

Der er 8 km. til Ebeltoft, 6 km. til badestrand og 20 km. til Grenå.

Pris: 2100 kr. pr. uge + el.

Henv. Peter Lange, tlf.: 8695 0341 eller mail: peterlan@post6.tele.dk

Læs mere på www.dofaarhus.dk/bogpetershytte.
Kun medlemmer af DOF kan leje huset.

Artsliste for turen til Skåne, d. 26.-28. januar 2007

1. Toppet Lappedykker	25. Spurvehøg	49. Sjagger
2. Skarv	26. Kongeørn	50. Fuglekonge
3. Fiskehejre	27. Musvåge	51. Musvit
4. Hvid Stork	28. Fjeldvåge	52. Blåmejse
5. Knopsvane	29. Tårfalk	53. Sumpmejse
6. Sangsvane	30. Vandrefalk	54. Fyrremejse
7. Grågås	31. Fasan	55. Spætmejse
8. Sædgås	32. Blishøne	56. Træløber
9. Bramgås	33. Vibe	57. Husskade
10. Gravand	34. Dobbeltbekkasin	58. Allike
11. Pipeand	35. Hættemåge	59. Råge
12. Krikand	36. Stormmåge	60. Gråkrage
13. Gråand	37. Sølvmåge	61. Ravn
14. Taffeland	38. Svartbag	62. Stær
15. Troldand	39. Ringdue	63. Gråspurv
16. Hvinand	40. Natugle	64. Skovspurv
17. Sortand	41. Grønspætte	65. Bogfinke
18. Ederfugl	42. Sortspætte	66. Kvækerfinke
19. Lille Skallesluger	43. Stor Flagspætte	67. Stillits
20. Stor Skallesluger	44. Silkehale	68. Grønsiken
21. Rød Glente	45. Vandstær	69. Lille Korsnæb
22. Havørn	46. Gærdesmutte	70. Kernebider
23. Blå Kærhøg	47. Rødhals	71. Gulspurv
24. Duehøg	48. Solsort	72. Snespurv

Vilsted Sø og Vejlerne

Fredag d. 4. maj (St. Bededag) - Heldagstur i bus.

Vilsted Sø i Vesthimmerland, der er på ca. 450 ha., omgivet af ca. 400 ha. enge, blev indviet i 2006, og er blevet Nordjyllands største sø. Søen er nu i sit første forår, og vil, hvis den følger mønstret fra de andre genoprettede søer (som fx Årslev Eng sø) være vrimlende fyldt med fugle. Her vil lappedykkerne boltre sig – sikkert alle fire arter! Her vil være mængder af svømmeænder, og måske gæs, og på mudderfladerne vil temmincksrylterne stå skulder ved skulder! Der er anlagt sti hele vejen rundt om søen, og vi vil gå en del af turen, i alt ca. 6 km.

Herefter besøger vi Vejlerne i Hanherred/Thy, en god halv times kørsel fra Vilsted, hvor vi indtager den medbragte aftensmad, og ser solen gå ned. Tid og vejr vil afgøre, hvilke dele af Vejlerne, vi når at opleve, men de vidtstrakte enge og rørskove, med sit rige fugleliv, er altid en stor oplevelse. Mon ikke paukende rørdrum og spillende plettet rørvagtel står højt på listen over arter, vi møder her? Måske kommer der traner ind til overnatning på Bygholmengen?

Læs mere om Vilsted Sø her: <http://www.natur-vesthimmerland.dk/Vilsted%20Soe.htm> og her: <http://www.nja.dk/Serviceomraader/NaturOgMiljoe/Natur/VilstedSoe/VilstedSoe.htm>

Mødested: P-pladsen ved Musikhuset, Århus, kl. 08.00. Der vil efter aftale være mulighed for påstigning ved motorvejen i Randers. Vi forventer at være tilbage i Århus omkring kl. 23.

Turen gennemføres i bus med min. 20 delt. Prisen for at deltage vil være 250 kr., hvilket incl. et rundstykke i bussen. Tilmelding sker ved at indbetale turens pris på lokalafdelingens bankkonto regnr. 1551, kontonr. 5510961, senest d. 20. april 2007, husk samtidig tilmelding via mail eller brev til Peter Lange peterlange@dofaarhus.dk. Medbring: Madpakke til hele dagen, kikkert, gummistøvler el. tilsv. vandtæt fodtøj, påklædning efter vejret.

Turledere: Peter Lange (tlf. 86950341/mobil: 23353795) og Bjarne Golles (86254655).

Rørspurv. Foto: Peter Nielsen

Fuglene i Favrskov Kommune

Kom med på fugletur med Dansk Ornitologisk Forening i Favrskov. Vores nyoprettede lokalgruppe starter frisk ud efter nytår. Turene er for uøvede såvel som garvede fuglekiggere. Folk som vil opleve fuglelivet i vores nye store kommune bør deltage. Der er mange fine lokaliteter, bl.a. ådale, engdrag, søer og skove. Vi vil gå ture eller gøre holdt, hvor fuglelivet kan opleves i god afstand. Der er stor forskel på hvor og hvilke fugle, man ser sommer og vinter, og det vil vi fokusere på.

Turene vil tage udgangspunkt i byerne Hammel (Inside), Hadsten (Sløjfen) eller Hinnerup (Kulturhuset). Vi vil samles til aftalt tid ved mødestedet. Dernæst fordeler vi os i et passende antal biler således, at vi er tre-fire personer i hver bil. Så går turen til dagens lokalitet, og det vil typisk vare tre timer, før vi igen er ved udgangspunktet. Medbring hver gang en tyver til chaufføren, gummistøvler, kikkert, fuglebog samt kaffe på kanden og en termomåtte til at sidde på.

Undervejs vil turlederne efter bedste evne fortælle og fremvise årstidens fugle, men er også klar til spørgsmål fra deltagerne om dyr og generelt om natur og miljø. Turene vil blive ledet af en eller begge af følgende ornitologer: Svend Møller Jensen (Søften) og Peter Hjeds (Foldby).

Vi har allerede afholdt de første 3 ture. Forårets resterende ture og mødesteder er som følger:

DAG	MØDESTED	KLOKKEN
Mandag den 9. april	Kulturhuset	7.00
Torsdag den 10. maj	Inside	18.00
Torsdag den 7. juni	Sløjfen	19.00

På gensyn, Peter Hjeds

Lokalgruppe Syddjurs

Vi er en lille gruppe DOF-ere, der har dannet en ny lokalgruppe i Syddjurs Kommune. I første omgang for at give kommunen mulighed for en tæt kontakt og en god dialog med nogle lokale repræsentanter for DOF omkring fugle og fugleområder. Vi har i denne sammenhæng bedt kommunen om at sende sager vedrørende natur- og miljøforvaltning i Syddjurs Kommune direkte til gruppen og har anmodet kommunen om at give os plads i et "grønt råd", hvis/når et sådant etableres.

Selvfølgelig arbejder lokalgruppen sammen med det allerede eksisterende fredningsudvalg under DOF Århus, der indtil nu har taget sig af alle naturpolitiske sager i hele det gamle Århus amt.

Derudover håber vi at kunne stimulere den lokale aktivitet i Syddjurs og bidrage til en øget kontakt mellem de lokale medlemmer samt et

bedre kendskab til de lokale fugleområder. Vi starter ud med nogle ture, men kunne også tænke os at gennemføre nogle mere specifikke projekter, f.eks. opdatering af de dele af rapporten "Fuglelokaliteterne i Århus Amt" (fra 1996) der vedrører lokaliteterne i Syddjurs kommune.

DOF-medlemmer i Syddjurs, der har idéer til andre aktiviteter, eller har spørgsmål eller kommentarer, opfordres til at kontakte undertegnede.

De første to ture finder sted søndag d. 29. april og mandag d. 4. juni. Se under "Kalender" bagerst i bladet for flere oplysninger. Vi glæder os til at se så mange som muligt!

Kontaktperson for Lokalgruppen Syddjurs: Joy Klein, Kirkevænget 2, Feldballe, 8410 Rønede, Tlf.: 86 36 71 60, Mail: joyklein@post.tele.dk

Pinsetur til Skåne

Torsdag d. 24. maj – man. d. 28. maj

Tag på tur med DOF Århus til den østlige del af Skåne og oplev det rige og varierede fugleliv i området. Vi tager udgangspunkt i de to søer Hammarsjön og Araslövssjön, der udgør hjertet af vådområderne i Kristianstads Vattenrike. Men vi vil også besøge strandenge, skærgård, sandet hede, skovsøer og meget andet.

Vi mødes torsdag d. 24.5. klokken 22 ved Musikhuset i Århus og kører til Grenå, hvor vi sejler over til Varberg med natfærgen. Fredag morgen starter vi med at besøge det klassiske reservat Getterön umiddelbart udenfor Varberg by. Her finder vi en række karakteristiske strandengs- og kystfugle såsom engryle, stor kobbersneppe, atlingand, knarand, klyde og forskellige arter af måger og terner. Efter et par timer sætter vi kursen mod sydøst. Undevejs gør vi holdt ved Örsjö, der ligger på grænsen mellem Skåne og Småland. Hér yngler arter som fiskeørn, sortstrubet lom og fyrremejse sammen med andre typiske nåleskovsarter. Videre sydover støder vi ind i det nordligste hjørne af Vattenriket, når vi besøger området omkring Gummastorparasjön. Søen ligger omkranset af skove og enge og vi vil kigge efter arter som rød glente, lærkefalk, bjergvipstjert og lille flagspætte omkring søen.

Efter aftensmad på Vandrerhjemmet i Kristianstad kan vi måske lave en lille aftentur til Ekenabben, en odde i Hammarsjön med gammel løvskov og ellesump. Hér yngler bl.a. lille flagspætte og karmindompap ligesom vi kan kigge og lytte efter fugle ved søen.

Lørdag kommer til at stå i engfuglenes tegn når vi besøger en række klassiske lokaliteter i hjertet af Vattenriket. Først vil vi gå en tur på ca. 7 km. af den berømte Linné-rundtur. Ruten udgår fra centrum af Kristianstad by og fører os gennem pilekrat og rørsump indtil vi kommer ud på de vidtstrakte enge. Herefter kører vi til Håslövs enge på nordsiden af Hammarsjön. Hér gennemføres en ekstensiv drift til glæde for mange af de truede og sjældne engfugle. Endelig skal vi besøge det gamle fabriksområde ved Hercules, hvor gamle jordbassiner nu udgør et spændende habitat. Blandt de arter, vi regner

med at se i løbet af dagen kan nævnes atlingand, fiskeørn, lærkefalk, stor kobbersneppe, engryle, brushane, sortterne, rovterne, pungmejse og meget andet godt.

For de udholdende vil vi kører en natur rundt i området og lytte efter de mange arter, der er aktive i de mørke timer. Vi har mulighed for at høre arter som rørdrum, plettet rørvagtel, græshoppesanger og måske natrav, mens de mere sjældne arter af natsangere vil være en mulig bonus.

Søndag vil vi starte dagen med at køre til Skånes østkyst og se på fuglene i den sydlige udløber af den svenske skærgård. Udover de traditionelle strandengsfugle yngler her arter som bramgås, fløjlsand, skærpiber og måske har vi held med at finde stenvender og rovterne. Desuden udgør området formentlig et brohoved for en sydlig ekspansion af havørne fra Østersøen, så mon ikke vi også støder på denne art?

Efter frokost kører vi tilbage til Vattenriket og ser på fugle langs Araslövssjön nord for Kristianstad. Udbuddet af fugle hér vil i det store hele svare til dagen før.

Mandag forlader vi vandrehjemmet tidligt for at køre sydover til der sandede områder ved Drakamöllan og Ravlunda. Hér finder vi en helt ny type natur med magre og sandede heder og overdrev med spredte skove og krat. Området rummer gode bestande af spændende arter som pirol og markpiber, ligesom vi håber på hedelærke, vendehals, karmindompap mm. Efter frokost vender vi snuden mod vest og Øresundsbroen, der skal bringe os hjem, forhåbentlig en god oplevelse rigere.

Turen bliver gennemført med et højt aktivitetsniveau, da vi gerne skal nå at se de mange spændende fugle i området, og er derfor ikke egnet for gangbesværede. Vi starter derfor klokken 6 hver morgen og tager også gerne ud om aftenen, hvis der er stemning for det. Vi vil i øvrigt tillade os at lave små ændringer i programmet, afhængig af vind og vejr og fuglenes bevægelser i landskabet. Desuden bør botanisk interesserede medbringe flora, da områdets planteliv er fuldt på højde med, eller måske endda bedre, end fuglelivet!

Turens pris bliver ca. 2300 kr. ved 20 deltagere og inkluderer transport, fuld kost fra fredag aften samt logi. Du skal således selv medbringe en madpakke til fredag morgen og frokost. På sejlturen har vi et antal 2-køjs og 4-køjs kahytter, så har du/l ønsker om at sove sammen, så giv besked til turlederne. Du kan reservere plads allerede nu ved at indbetale depositum på 475 kr. på foreningens girokonto 551 0961 (reg.nr. 1551). Se mere om stortursregler på www.dofaarhus.dk under 'Ture og møder'.

Husk at angive navn, adresse tlf. nummer og evt. mail-adresse når du melder dig til!

Turledere: Anders Horsten (8625 8243) og Peter Lange (8695 0341)

Zoologisk Konservator

O. K. Larsen

Kristrupvej 116

8900 Randers, Danmark

Tlf.: (+45) 86 43 67 70

Kalender

Generelt om vore ture:

Alle er velkomne på turene, tag gerne venner eller familie med. Turene er også for uøvede fuglekiggere! Turlederne fortæller velvilligt om fuglene der ses, også de almindelige arter. Bemærk at der kræves tilmelding ved nogle ture. Medbring altid kikkert, evt. fuglebog samt påklædning efter vejret – de fleste ture gennemføres uanset vejrliget. En god madpakke samt noget varmt på thermokanden er også godt. På de længerevarende ture gøres undervejs stop ved en bager eller købmand.

Bemærk at nogle ture kræver tilmelding. Dette vil altid fremgå af turbeskrivelsen. Ture der gennemføres i privatbiler er også for folk uden bil! Kontakt turlederen, som kan hjælpe med at skaffe kørelejlighed.

Hold også øje med vores hjemmeside på www.dofaarhus.dk, hvor du finder det komplette tur- og mødeprogram. Der kan eventuelt blive arrangeret flere ture og møder.

Tirsdagsmøder d. sidste tirsdag i hver af månederne sep., okt., nov., jan., feb., mar., og april. Alle finder sted på Naturcenter Sølyst, Louisevej 100, i Brabrand. Kontakt vedr. møderne: Kontaktpersonen.

Bidrag til ture og møder sendes til: Ole Jensen, Torshøjvænget 54, 8381 Hasselager. E-mail: ofj@ofj.dk senest 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november.

Søndag 18.3. Fugletræk på Gjerrild Nordstrand

Mødested og tid: P-pladsen v. toilethuset, Gjerrild Nordstrand kl. 06.30
Gjerrild Nordstrand er Østjyllands suverænt bedste sted at iagttage forårstræk. Det er ikke til at sige, om det er forår endnu, men det er jo set før! Hvis vejret er med os, kan vi skrive alliker, ring- og hulduer, sang- og hedelærker, viber, grågæs og den første splitterne på listen. Måske melder de første hvide vipstjerter, gransangere og sangdrosler også deres ankomst? Medbring: Kikkert, fuglebog, meget varmt tøj samt mad og drikke.

Turleder: Morten D.D. Hansen, tlf. 8752 7272

Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturhistorisk Museum

Søndag 18.3. Åbent tårn i Vorup Enge.

Mødested og tid: Fugletårnet ved Randers Naturskole (Gudenåvej) kl. 10.00 – 13.00.
Fra tårnet ved naturskolen er der fin udsigt over Vorup Enge. Denne dag vil tårnet være bemandet af de lokale ornitologer, som vil fremvise det rige fugleliv. Her midt i marts vil der være god mulighed for at se mange forskellige andefugle i deres flotteste dragter bl.a. skeand og spidsand. De tidlige trækfugle er ankommet, og måske glider årets første rørhøg over området. Der vil også være mulighed for at høre nærmere om det videre arbejde med naturgenopretning ved Gudenåen.

Kontaktpersoner: Benny Kristensen (86454099) og Lars Maagaard (89151597).

Arrangører: Randers Naturskole og DOF-Randersgruppen.

Søndag 18.3. Fuglene ved Årslev Engso

Mødested og tid: Trætårnet midt på sydsiden - nås fra stien rundt om søen eller fra P-pladsen på Storskovvej vest for Constantinsborg. Tid: 13.00 - 15.00. Kom og oplev det rige fugleliv ved Årslev Engso. Lokale ornitologer står klar med kikkerter og viser fuglene frem for besøgende.

Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturcenter Sølyst.

Søndag 18.3. Danmarks Naturskove

Mødested og tid: Kvicklys P-plads, Søtorvet i Silkeborg, kl. 16.30
Naturskoven på Silkeborg Statskovdistrikt er efterkommere af den oprindelige skov, der i årtusinder dækkede Danmark. Silkeborgskovene har landets største koncentrationer af 250-300 årig bøg, og rummer en række beskyttelseskrævende fugle- og pattedyrearter. Vi vil se nærmere på naturskovens biologiske betydning. Turen afsluttes omkring solned-gang, hvor vi ser sortspætten komme til overnatning i dens sove-hultræ.

Turleder: Bo Ryge Sørensen, tlf. 8681 2573

Tilmelding ikke nødvendig

Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med DN

Tirsdag 27.3. Fuglefoto (Bem: Foredraget om sanglærker er flyttet til 24.4.)

Mødested og tid: Naturcenter Sølyst kl. 19.30
Hvad er et godt fuglebillede? Er målet et vellignende billede af en fugl – eller et smukt foto med fugle? Hvad gør 'portrætbilleder' af fugle så kedelige? Og hvad skal der til, for at skabe stemning eller dramatik? Carl Erik Mabeck viser og gennemgår egne billeder af fugle og billeder med fugle. Hvordan opnår man de gode shots? Hvad kan man gøre, og hvad kan man tillade sig i fotoredigeringen? Lad os få gang i diskussionen.

Arrangør: DOF Østjylland

Lørdag 31.3. Marsken og Vadehavet

Mødested og tid: Parkeringspladsen ved Musikhuset. Afgang: 10.00. Forventet hjemkomst: ca. 23.00.

Enorme flokke af gæs præger landskabet hvert forår mellem Ballum og Ribe. Vi tager med egen bus på heldagsudflugt til Rømdæmningen og besøger også Vadehavscenteret i Vester Vedsted. Er vi heldige, slutter vi dagen med store flokke af stære, der helt kan formørke himlen, før de går til ro i tagrørene ved Ribe. De store stæreflokke, der går til kollektiv overnatning i rørskovene, er blevet landskendte som fænomenet "sort sol". Husk madpakker og drikkevarer til frokost og aften.

Tilmelding: Bindende tilmelding inden d. 1.3.2007 til Naturcenter Sølyst. Pris: 300 kr. inkl. museumsentré. Bemærk: Betaling er IKKE til DOF Østjylland!

Turledere: Turvejleder Bjarne Golles og naturvejleder John Simoni.

Arrangør: Naturcenter Sølyst

Søndag 1.4. Mossø og de midtjyske søer

Mødested og tid: P-pladsen ved Ry station kl. 09.00
Fælleskørsel til fuglerige steder ved søerne. Stederne varierer alt eftervejr og sæson. Vi anbefaler samkørsel fra Ry, for at begrænse antallet af biler, så tag også 20 kr. med.

Turleder: Claus Ole Madsen, tlf. 8696 1804, Jens Kirkeby tlf. 8689 1920, eller Kurt Ærenlund Pedersen tlf. 8694 8209
Arrangør: DOF Østjylland

Søndag 1.4. Fugletræk på Gjerrild Nordstrand

Mødested og tid: P-pladsen v. toilethuset, Gjerrild Nordstrand kl. 07.00
Primo april skulle der gerne være rigtig hul igennem, og på morgen-trækket satser vi på en blandet landhandel af ringduer, misteldrosler, hvide vipstjerter, jernspurve og finker, måske krydret med en fiskeørn eller to. Det kan selvfølgelig være rigtig dårligt vejr med nordenkuling, og så må vi tage til takke med lommer, dykænder og suler over havet. Medbring: Kikkert, fuglebog, meget varmt tøj samt mad og drikke.

Turleder: Morten D.D. Hansen, tlf. 8752 7272
Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturhistorisk Museum

Mandag 9.4. Fuglene i Favrskov kommune

Mødested og tid: Kulturhuset / Hinnerup kl. 7.00
Folk som vil opleve fuglelivet i vores nye store kommune bør deltage. Der er mange fine lokaliteter bl.a. ådale, engdrag, søer og skove. Medbring en tyver til chaufføren, gummistøvler, kikkert, fuglebog samt kaffe på kanden og en termomåtte til at sidde på.

Turleder: Svend Møller Jensen, Søften (8698 6503) og Peter Hjeds, Foldby
Arrangør: DOF Østjylland

Søndag 15.4. Velling Skov – Salten Ådal

Mødested og tid: P-pladsen øst for naturskolen på Lystrupmindevej mellem Velling og Vrads. kl. 09.00 – 12.00
Velling Skov ligger på Salten Ådals stejle sydskrænter og rummer nogle af landets største bevoksninger af gammel bøg, fine skovsøer, kær, moser og væld. Den 250-300 år gamle bøgeskov er ideel for vedinsekter, svampe og hulrugende fuglearter. Mulighed for sortspætte, grønspejtte, huldue, ravn, isfugl, bjergvipstjert og rovfugle. Tilmlid. ikke nødvendig

Turleder: Jørgen Ballegaard, tlf. 7575 6289
Arrangør: DN i samarbejde med DOF

Onsdag 18.4. Rovfugletræk på Dragsmur

Mødested og tid: P-pladsen ved Restaurant Galejen, Dragsmur kl. 13.00
Mange rovfugle topper lige nu, bl.a. fiskeørn, blå kærhøg, dværgfalk og rørhøg, og mon ikke nogle af disse kommer på listen i løbet af et par timer på Dragsmur? Vi håber på østenvind, for det giver bedst udbytte! Medbring: Kikkert, fuglebog, varmt tøj samt mad og drikke.

Turleder: Morten D.D. Hansen, tlf. 8752 7272
Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturhistorisk Museum

Torsdag 19.4. Mød stenbro-naturen. Fugle på kirkegårde.

Mødested og tid: Nordre Kirkegård (Århus), foran kapellet kl. 18.30.
Kirkegården huser med dens variation af træer, buske og åbne områder, et rigt fugleliv. Vi går en tur på kirkegården, og ser på de fugle vi møder, og lytter til fuglesangen. Turen varer ca. 2 timer.

Turleder: Peter Lange (peterlange@dofaarhus.dk / tlf. 86950341).
Arrangør: FO Århus – www.fo-aarhus.dk – se under grøn guide.

Søndag 22.4. Fugletur ved Kollens Mølle

Mødested og tid: P-pladsen ved Kollens Mølle (ved fisketrappen), på Kollens Møllevej mellem Adslev og Stjær kl. 08.00
Fugletur i den nyudsprungne forårsskov. Mange af fuglene er nu i gang med ynglen, og skoven genlyder derfor af fuglesang. På denne tur vil vi især koncentrere os om stemmerne. Vi går på småvejene og den offentlige natursti mellem Kollens Mølle og Adslev, en tur på ca. 3,5 km.
Turleder: Peter Lange tlf. 86950341 / peterlange@dofaarhus.dk
Arrangør: Skanderborg Kommune i samarbejde med DOF Østjylland.

Tirsdag 24.4. Sanglærken - BEMÆRK NY DATO!!!!

Mødested og tid: Naturcenter Sølyst kl. 19.30
Peter Odderskær, der er seniorforsker på DMU, Kalø, og Peter Lange, har i en årrække forsket i sanglærken i det danske agerland. Denne aften fortælles om denne forskning, og der gives eksempler på resultaterne. Bl.a. vises filmoptagelser af sanglærke ved reden.
Arrangør: DOF Østjylland

Onsdag 25.4. Fugletræk på Gjerrild Nordstrand

Mødested og tid: P-pladsen v. toilethuset, Gjerrild Nordstrand kl. 05.45
Det er Store Skiftedag på Gjerrild. Pludselig ankommer svaler og alle sangfuglene sydfra, og i luften høres ustandseligt kvækerfinker, eng- og skovpipere. Hvis vinden er rigtig, skulle det også være muligt at støve en flok ringdrosler eller to op i morgengryet. Af rovfugle plejer der at være pænt med spurvehøge samt måske rørhøg, rød glente, fiskeørn og dværgfalk. Det er et tidspunkt, hvor alt kan ske, så vi glæder os allerede! Medbring: Kikkert, fuglebog, meget varmt tøj samt mad og drikke.
Turleder: Morten D.D. Hansen, tlf. 8752 7272
Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturhistorisk Museum

Lørdag 28.4. Fugletur til i Vorup Enge.

Mødested og tid: Pavillonen ved det østlige tårn kl. 8.30. Parker ved Randers Regnskov, gå langs åen til stibroen (på jernbanebroen) og over denne, så kommer du til pavillonen.
Vi går en længere tur langs engsøen og besøger 2 af tårnene. Der vil på dette tidspunkt være et rigt udvalg af ande- og vadefugle. Varighed 3-4 timer. Medbragt kaffe kan indtages undervejs eller i pavillonen. Praktisk fodtøj nødvendigt – der kan være fugtigt.
Turledere: Benny Kristensen (8645 4099) og Lars Tom-Petersen (8641 8164).
Arrangør: DOF Østjylland

Søndag 29.4. Hestehaveskov og Følle Bund, syd for Rønde

Mødested og tid: P-pladsen ved Kalø Slotsruin kl. 08.00
Vi går en tur i Hestehaveskov og lytter til sangfugle. Undervejs ser vi ud over Følle Vig og Følle Bund, hvor vi håber på at finde flere arter af ænder og vadefugle. Turen varer ca. 3 timer.
Turleder: Joy Klein 86 36 71 60 (Lokalgruppe Syddjurs)
Arrangør: DOF Østjylland

Torsdag 3.5. På falkejagt ved Dragsmur

Mødested og tid: P-pladsen ved Restaurant Galejen, Dragsmur, kl. 14.00
Har du lyst til at se lærkefalk, så er det tidspunktet lige nu. Man skal ofte hen på eftermiddagen, før der kommer rigtig gang i rovfuglene, og det gælder specielt for den langvingede elegantier med de røde bukser. På Dragsmur ses falkene ofte rigtig godt. Hvis østenvinden udebliver, og trækket svigter helt, lusker vi en tur efter edderkopper og insekter. Medbring: Kikkert, fuglebog, evt. solbeskyttelse samt mad og drikke.

Turleder: Morten D.D. Hansen, tlf. 8752 7272
Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturhistorisk Museum

Fredag 4.5.(St. Bededag) Vilsted Sø og Vejlerne (bustur)

Bustur til Vilsted Sø i Vesthimmerland og Vejlerne i Hanherred/Thy. Læs mere om turen inde i bladet..

Pris: 250 kr.
Tilmelding: Tilmelding sker ved at indbetale turens pris 250 kr. på lokalafdelingens bankkonto regnr. 1551, konto nr. 5510961, senest d. 20. april 2007, husk at mærke betalingen "Vilsted Sø" og husk samtidig tilmelding via mail eller brev til Peter Lange, peterlange@dofaarhus.dk.

Mødested og tid: P-pladsen ved Musikhuset, Århus kl. 08.00.
Turledere: Peter Lange og Bjarne Golles
Arrangør: DOF Østjylland

Søndag 6.5. Mossø og de midtjyske søer

Mødested og tid: P-pladsen ved Ry station kl.09.00
Se beskrivelsen søndag 1. april

Arrangør: DOF Østjylland

Mandag 7.5. Forår i Gudenåparken.

Mødested og tid: Randers Naturskole (Gudenåvej ved kano- og kajakklubben) kl. 19.00.
Vi starter med en tur rundt i Gudenåparken for at lytte efter, om nattergalen er kommet. Undervejs bestiger vi også fugletårnet og får et kig ud over Vorup Enge. Derefter vil der blive serveret kaffe/te på Naturskolen, mens vi snakker om kommende aktiviteter for DOF-medlemmerne i Randers kommune. Mød op og kom med dine egne ønsker og forslag.

Turledere: Lars Tom-Petersen (8641 8164) og Benny Kristensen (8645 4099).
Arrangør: DOF Østjylland

Tirsdag 8.5 Fugletræk på Gjerrild Nordstrand

Mødested og tid: P-pladsen v. toilethuset, Gjerrild Nordstrand kl. 05.15
Det er højsæson lige nu, og dagen begynder så tidligt, at man kan nå på arbejde efter morgentrækket! Hvis vejret er med os, står menuen på gule vipstjerter, skovpibere og andre sjove småfugle. I krattene synger sangerne på livet løs, og fra morgenstunden kan der være pænt med trækkende rovfugle. I tilfælde af dårligt vejr går vi en lang lusketur og ser, hvad vi støver op. Medbring: Kikkert, fuglebog, varmt tøj, evt. solbeskyttelse tøj samt mad og drikke.

Turleder: Morten D.D. Hansen, tlf. 8752 7272
Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturhistorisk Museum

Torsdag 10.5. Fuglene i Favrskov kommune

Mødested og tid: Inside / Hammel kl. 18.00

Se omtale inde i bladet og under 9.4. samt 7.6.

Turleder: Svend Møller Jensen, Søften (8698 6503) og Peter Hjeds, Foldby
Arrangør: DOF Østjylland

Lørdag 12.5. På jagt efter Glatsnog ved Hjerl Hede

Mødested og tid: Harald Jensens Plads kl. 8.00. Det er også muligt at støde til os på lokaliteten.

Glatsnogen er kun set i Danmark enkelte gange og sidste sikre fund blev gjort for næsten 100 år siden ved Hjerl Hede i 1914. Siden da er der enkelte tvivlsomme registreringer af arten på stedet, i hhv. 1935 og 1958. I Nordjylland foreligger der et par mulige fund så sent som i 1980. Glatsnogen lever imidlertid en ret skjult tilværelse og kan være svær at finde. I den nyeste version af rødlisten angives den ikke længere som uddød, tværtimod siges det om forekomsten i Danmark, at „det er ret sandsynligt at såfremt der blev gennemført en målrettet eftersøgning, ville arten blive fundet“. Sideløbende med jagten på glatsnogen vil vi naturligvis også kigge på, hvad dette smukke naturområde kan byde på af spændende planter, fugle insekter m.v. Senest d. 5. maj til Lars Skipper (lars@gejrfuglen.dk).

Tilmelding:

Arrangør: ØBF.

Mandag 14.5. Fugletur til Sortesø og Dyrehaven, Skanderborg

Vi går en tur på naturstien rundt om Sortesø, en tur på ca. 4 km. Her er lappedykkere, ænder, måske rørhøg, og er vi heldige synger nattergalen i pilekrattene.

Mødested og tid: P-pladsen ved det forhenværende ØLA, Birkevej i Skanderborg kl. 19.00

Turleder: Peter Lange tlf. 86950341 / peterlange@dofaarhus.dk
Arrangør: Skanderborg Kommune i samarbejde med DOF Østjylland.

Onsdag 16.5. Hvepsevåger!

Mødested og tid: P-pladsen ved Restaurant Galejen, Dragsmur kl. 09.00

Disse seje rovfugle, som spiser masser af gedehamse, og som trækker i al slags vejr, er aldrig til at blive kloge på! Måske kommer de i stort tal lavt hen over tangen, måske ser vi blot en enkelt i det fjerne, eller måske må vi nøjes med en falk, kærhøg eller hulkravet kodriver? Det er ikke til at sige, men vi håber på varme og østenvind. Tidspunktet er perfekt. Medbring: Kikkert, fuglebog, evt. solbeskyttelse samt mad og drikke.

Turleder: Morten D.D. Hansen, tlf. 8752 7272

Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturhistorisk Museum

Tirsdag 22.5. Rågerne i Risskov

Mødested og tid: Ved skovleddet i Risskov overfor Skovvangsvej kl. 20.00.

Rågerne, som er forhadte af nogle og elsket af andre, har i en del år haft en stor ynglekoloni her i Risskov. Peter Lange fra Dansk Ornitologisk Forening vil fortælle om rågernes liv, og om hvorfor de også har ret til at være her, og biolog Niels Jørgen Friis fra Natur og Miljø, Århus Kommune, fortæller om baggrunden for kommunens bestræbelser for at bekæmpe rågerne,

og om hvordan det tilrettelægges og foretages.
Turleder: Peter Lange (peterlange@dofaarhus.dk / tlf. 86950341).
Arrangør: FO Århus – www.fo-aarhus.dk – se under grøn guide.

Torsdag 24.5. – Mandag 28.5. Stortur til NØ Skåne i Pinsen 2007

Se omtale inde i bladet.

Søndag 27.5. Fuglenes dag

DOF inviterer denne dag hele Danmark med på fugletur! Turprogrammet på dagen var ikke færdigplanlagt ved redaktionens afslutning - se www.dofaarhus.dk - ture og møder, eller ring til DOF på tlf. 33283800 og få tilsendt turlisten. Flg. er dog allerede nu på plads:

Søndag 27.5. Fugletur på Issehoved

Mødested og tid: Sidste P-plads på Issehoved, kl. 04:30 - kl. 07:30
På turen, som starter lige før solopgang, vil vi følge stierne rundt i bakkelandskabet, hvor vi vil se og lytte til en del af vore sangfugle.
Turleder: Mogens Wedel-Heinen.
Arrangør: DOF

Søndag 27.5. Fugle, sommerfugle og orkidéer

Mødested og tid: P-pladsen for enden af Øreflak kl. 09.00
Øer-området rummer noget af den mest værdifulde natur i Molslandet, og flere sjældne arter har her de sidste overlevende bestande i området. Slutningen af maj er et glimrende tidspunkt til det hele, og på formiddagens lange rundtur i området forventer vi et rigt udvalg af fugle, smådyr og planter. Nattergalen synger i krattene, måske er der en pirol eller lidt trækkende rovfugle – sidst så vi således både lærkefalk og sort glente - orkidéerne blomster på engene, og hvis vejret er til det, vil der være kig til adskillige smukke dagsommerfugle, bl.a. okkergul pletvinge og den meget sjældne gråbåndet bredpande. Medbring: Kikkert, evt. solbeskyttelse samt mad og drikke.
Turleder: Morten D.D. Hansen, tlf. 8752 7272
Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med Naturhistorisk Museum

Lørdag 2.6. Nattergale og egetræer

Mødested og tid: Harald Jensens Plads kl. 18.00.
Vi tager på tur til en af Østjyllands bedste nattergaleområder, Bjerregrav Mose, vest for Randers. Græshoppesanger, pungmejsje og rørdrum hører til blandt de ofte registrerede arter i mosen, der er en del af det største sammenhængende moseområde i (det forhenværende) Århus Amt. På vej til Bjerregrav, mens vi venter på, at dagen går på hæld, lægger vi vejen forbi Langå Egeskov, en græsningsskov med gamle kreaturbidte, krogede ege. Husk termoen.
Tilmelding: Senest d. 26. maj til Lars Skipper (lars@gejrfuglen.dk).
Arrangør: ØBF.

Søndag 3.6. Mossø og de midtjyske søer

Mødested og tid: P-pladsen ved Ry station kl. 09.00
Se beskrivelsen søndag 1. april
Arrangør: DOF Østjylland

Mandag 4.6. Aftentur på banestien nord for Ebeltoft

Mødested og tid: P-pladsen lige vest for banestien, ca. 300m syd for Skærsø gods kl. 19.00

Efter en kort tur ind i skoven for at høre og se, hvad der rører sig, går vi på banestien gennem marker og enge op til broen over Havmølle Å. Undervejs regner vi med at høre nattergal, kærsanger m.m. Turen varer ca. 3 timer.

Turleder: Joy Klein 86 36 71 60 (Lokalgruppe Syddjurs)

Arrangør: DOF Østjylland

Torsdag 7.6. Fuglene i Favrskov kommune

Mødested og tid: Sløjfen / Hadsten kl. 19.00

Folk som vil opleve fuglelivet i vores nye store kommune bør deltage. Der er mange fine lokaliteter bl.a. ådale, engdrag, søer og skove. Medbring en tyver til chaufføren, gummistøvler, kikkert, fuglebog samt kaffe på kanden og en termomåtte til at sidde på.

Turleder: Svend Møller Jensen, Søften (8698 6503) og Peter Hjeds, Foldby

Arrangør: DOF Østjylland

Torsdag 7.6. Aftentur til Mossø og Klosterkær.

Mødested og tid: P-plads, Silkeborg Langsø ved Jyske Bank kl. 19.00, eller P-pladsen

ved Lindholm Hoved kl. 19.30. Denne traditionsrige tur har gennem tiden budt på op mod 60 fuglearter. Vi besøger fugletårnet på Lindholm Hoved, hvorfra der er mulighed for at se vores 4 lappedykkerarter, gæs, svaner og forskellige arter andefugle, og for at lytte til de mange arter af sangfugle der træffes i området. Er vi heldige ser vi en fiskeørn på træk. Omkring solnedgang kører vi til Klosterkær, hvor de nataktive arter vil overtage orkesterpladsen. Her kan der være mulighed for at se skovsneppe og dobbeltbekkasin samt høre græshoppesanger, kærsanger og nattergal.

Turleder: Torben Jørgensen, tlf. 8682 5972

Arrangør: Arrangeret i samarbejde med DN

Torsdag 7.6. Nattergaletur til Tåstrup Sø ved Stjær

Vi tager aftenkaffen med til bakkedragene ved Tåstrup Sø, og mens solen går ned, lytter vi til nattergalene og de andre fugle små, som sjunge. Medbring aftenkaffen, siddeunderlag, klapstole el. lign., det kan være både fugtigt og koldt at sidde på jorden. I tilfælde af regnvejr går vi i stedet en tur i området.

Mødested og tid: P-pladsen ved Stjær Skole, kl. 20.30.

Arrangør: DOF Østjylland i samarbejde med DN Skanderborg

Turleder: Peter Lange tlf. 86950341 / peterlange@dofaarhus.dk

Torsdag 14.6. Havnens fugle – fugletur på Århus Havn

Mødested og tid: Ved havnens fiskehus, Fiskerivej, Århus Havn kl. 20.00.

De færreste forbinder havneområderne med natur, og der er da sandt at sige heller ikke meget uberørt natur på Århus Havn. Men ikke desto mindre er de store havneområder hjem for en række ynglefugle. Vi går en tur på havnen og ser om vi kan finde dem.

Turleder: Peter Lange (peterlange@dofaarhus.dk / tlf. 86950341).

Arrangør: FO Århus – www.fo-aarhus.dk – se under grøn guide.

Lørdag 16.6. *Fototur til Glatved Strand*

Mødested og tid: Vi mødes ved vindmøllen på Glatved Strand kl. 11.00
Turens indhold vil primært dreje sig om at fotografere de ting, du interesserer dig for. Der vil være rig lejlighed og tid til at fordybe sig i og forevige områdets mangfoldige dyre- og planteliv. Vi vil bevæge os langsomt rundt i området med base ved de flotte kalkskrænter. Området er kendt for en rig flora og insektfauna. Turen afsluttes med aftensmad og mulighed for overnatning på stranden. Har du lyst til at spise med om aftenen koster det ca. 60 kr.

Tilmelding: senest d. 13. juni på carsten@gejrfuglen.dk

Turleder: Carsten Brandt

Arrangør: ØBF

Søndag 17.6. *Det glade pip? Fugle-punkttæller for en dag.*

Mødested og tid: P-pladsen ved DGI Karpenhøj. Kl. 09.00 – afsluttes ca. 12.00
Hvordan har fuglene det i Danmark netop nu? Og hvordan finder vi ud af, hvordan fuglene har det i Danmark netop nu? Kom med på tur og oplev, hvordan en rigtig fugletæller arbejder. DOF har hvert år erfarne fugletællere ude i landskabet og tælle fugle op på 400 faste tælleruter. Metoden, faste årlige punkttællinger, giver meget sikre tal, og en af tælleruterne ligger på Karpenhøj. Nu får du mulighed for at komme med på en fugleoptælling i et landskab med bakker, marker, hegn, småskove og strand og se og høre, hvordan ornitologen arbejder.

Turledere: Ornitolog Nis Kiel (DOF) & naturvejleder Jens Reddersen, DGI Karpenhøj, tlf. 8635 2804

Arrangør: DOF Østjylland og DGI's Natur- og Friluftsgård Karpenhøj

Søndag 1.7. *Mossø og de midtjyske søer*

Mødested og tid: P-pladsen ved Ry station kl. 09.00
Se beskrivelsen søndag 1. april

Arrangør: DOF Østjylland

Søndag 26.8. *Tur til Halle/Stigsholm-søerne*

Mødested og tid: Halle Sø rasteplass mellem Bryrup og Nr. Snede. kl. 09.00 til ca. 13.00

Turen går rundt omkring de to søer i et afvekslende terræn med god udsigt over sø, eng, marker og skov. Området er et typisk søhøjlandskab og udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde, der på denne årstid rummer mange rastende vandfugle. Mulighed for rovfugle og især fiskeørn. Tilmelding ikke nødvendig

Turleder: Jørgen Ballegaard, tlf. 7575 6289

Arrangør: DN i samarbejde med DOF

Se også Århus Kommunes naturvejlederes hjemmeside (findes via lokalafdelingens hjemmeside www.dofaarhus.dk eller hent folderen på biblioteket).

Bestyrelsen

Peter Lange (formand,
repræsentantskabsmedlem)
Tujavej 16, Stjær
8464 Galten
86 95 03 41
peterlange@dofaarhus.dk

Anders Horsten
Annettevej 10, 1. th.
8220 Brabrand
86 25 82 43
andershorsten@stofanet.dk

Andreas Winding
Bogfinkevej 2
8654 Bryrup
21 78 13 70
soravnen@dofaarhus.dk

Ole Jensen (kasserer,
repræsentantskabsmedlem)
Torshøjvænget 54, Kolt
8361 Hasselager
86 28 56 14
ofj@ofj.dk

Steen Gert Larsen
Grøftthøjparken 161, 10. mf.
8260 Viby J
86 28 50 05
steen.gert.larsen@get2net.dk

Henrik Søndergaard (suppleant)
Svalevej 11, Hadbjerg
8370 Hadsten
86 91 40 36
pluvialis@mail.dk

Bjarne Golles
(repræsentantskabsmedlem)
Louisevej 100
8220 Brabrand
86 25 04 43
bg@nat.aarhus.dk

Mari-Ann Nørgaard
Kolt Kirkevej 131
8361 Hasselager
86 28 40 83
mari-ann.n@jubii.dk

Morten Jenrich Hansen (suppl.)
Klokkeskovvej 17 H
8260 Viby J
24 25 28 09
m.jenrichhansen@oncable.dk

Peter Hjeds
(repræsentantskabsmedlem)
Båstrupvej 16, Foldby
8382 Hinnerup
86 49 63 08
peterhjeds@hotmail.com

Jens Bonde Poulsen
Hevringvej 24, Hevring
8950 Ørsted
86 48 82 75
jensbonde@elrotel.dk

Ann Pia Jørgensen (suppleant)
Tornhøjvej 1, Koed
8560 Kolind
87 74 06 06
pia@koeds.net

Kontaktpersoner

Favrskov Kommune

Peter Hjeds / Svend M. Jensen, Holmelundsvej 29, Søften,
8382 Hinnerup, 86 98 65 03

Norddjurs Kommune

Jens Bonde Poulsen

Odder Kommune

Peter Lange

Randers Kommune

Lars Tom-Petersen, Niels Ebbesensvej 58,
8900 Randers, 86 41 81 64, larstom@proinfo.net

Samsø Kommune

Mogens Wedel-Heinen, Østerlækkevej 52, 8305 Samsø, 86 59 08 48,
mowh@post.tele.dk

Silkeborg Kommune

Andreas Winding

Skanderborg Kommune

Peter Lange

Syddjurs Kommune

Joy Klein, Kirkevænget 2, Feldballe,
8410 Rønde, 86 36 71 60, joyklein@post.tele.dk

Århus Kommune

Anders Horsten

Fredningsudvalget

Peter Lange

DOFbasen

Peter Lange

Rapportgruppen
(Fugle i Århus amt)

Flemming Holmslykke Nielsen, Humlevej 24, 8543 Hornslet, 86979691,
flemming.holmslykke@mail.dk

Rovfuglegruppen

Svend Møller Jensen, Holmelundsvej 29, Søften,
8382 Hinnerup, 86 98 65 03

Sløruglegruppen

Peter Hjeds

Returadresse: Peter Lange, Tujavej 16, Stjær, 8464 Galten.

Mere end ord.

**Professionel oversættelse
mellem hovedsprogene**

**Statsaut. translætører og tolke
Medlem af
Dansk Translatørforbund
Dansk Ornitologisk Forening
Sociedad Española de Ornitología**

**Argus Sprog ApS ■ Aagaarden ■ Smedebakken 13, Tarup ■ 5792 Årslev
Tlf.: 45 96 97 96 ■ Fax: 45 96 97 97 ■ info@argus-sprog.dk**